

D 950-2-52
29.9.52
4 # 1153

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,090

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 26, 1952, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXI

Netoli North Bay susidūrė du traukiniai. Šioj nuotraukoj matote dalį tų traukinių po susidūrimo. Užmuštų nebuvo, bet nemažai keleivių buvo sužeista. Ypatingai sunkiai sužeisti abiejų garvežių aptarnautojai. Susidūrimas įvyko stotelėje prie Mattawa, vienam jau stovint, o kitam gerokai sulėtinus greitį, tad ir nelaimė netokia didelė.

DAUG ŽYMIŲ BRITANIJOS ŽMONIŲ REMIA TAIKOS SUVAŽIAVIMĄ, ŠAUKIAMĄ VIENOJE, AUSTRIJOJE

LONDON. — Britanijoje prasidėjo intensyvus judėjimas už pasiuntimą į Žmonių Kongresą už Taiką, kurs šaukiamas Vienoje, gruodžio pradžioj, kuo didžiausios delegacijos. Niekad pirmiau nebuvo Britanijoj tokio susidomėjimo taikos suvažiavimu, kaip dabar.

Į iniciatyvinį komitetą įei-

Eisenhowerio Pirma Ranka Turi Bėdą

WASHINGTON. — Generalo Eisenhowerio pirma ranka arba viceprezidentinis kandidatas, senat. Nixon, turi nemažą bėdą. Ji gali pastoti jam kelią į viceprezidentus.

Iškilo aikštėn, kad jis gavo iš turčių virš \$18,000 dėl rinkiminės kampanijos. "Tragedija" tame, kad Eisenhowerio ir Nixono svarbiausių rinkiminės agitacijos punktu yra "išslavimas" iš Washingtono korupcijos. Pasirodo, kad viceprezidentinis kandidatas jau dabar pasiūdo korupcijai.

Nixonas sako, kad jis išsiaiškins, bet amerikiečiams ir dabar jau aišku. Kai kurie laikraščiai jau dabar kelia klausimą, kad jis rezignuotų.

na 71 žymus žmogus. Tarp jų yra daug mokslininkų, artistų, unijų lyderių, gydytojų, advokatų ir t. t. Jų tarpe yra profesorius J. H. C. Whitehead, rašytoja Dr. Dorothy Brener, kompozitorius Rutland Boughton, rašytojas A. E. Coppard, dramaturgas ir novelistas Patrick Hamilton, piešėjas Joseph Herman, rašytojas Kenneth Ingram, kanterburio dekanas Dr. Hewlett Johnson, aktorius Miles Malleon, Dr. Sidnie M. Manton, prof. A. C. Offord, advokatas D. N. Pritt, Dr. Mary Ramsay, žurnalistas Gordon Schaffer, Dr. R. L. M. Sygne, Lady Tyrell, rašytoja Monica Whately ir daugelis kitų.

Įdomu pažymėti, kad daug unijų lyderių įeina į šį komitetą. Atstovaujamos visų industrijų unijos.

Neįmanoma išvardinti visus trumpame pranešime.

Britus žymiai paakstino prie judėjimo už taiką generalo Eisenhowerio ir kitų vėrėnų konvencijoj, kurioje jis šaukė, kad amerikiečiai turi atstumti komunizmą už Tarybų Sąjungos sienų, kas reikalauja karo.

Jeigu visur toks prisirengimas, kaip Britanijoje, tai pasaulinis žmonių suvažiavimas už taiką Vienoje bus nepaprastai didelis suvažiavi-

mas ir tar. žodį vardan šimtų milijonų žmonių.

Tiesa, bus daug tokių šalių iš kurių bus sunku išvažiuoti, nes vyriausybės persekioja taikos judėjimą, bet tas nesumažins suvažiavimo svarbos.

Pav., Jungtinės Valstijos darys viską, kad sutrukdyt delegatų išvykimą, bet jau yra žinoma, kad didžiama žmonių trokšta taikos.

Suvažiavimas bus atviras visiems pareikšti savo mintis, kaip būtų galima sekmingiau kovoti už taikos apgynimą.

John L. Lewis Vėl Laimėjo

WASHINGTON. — John L. Lewis, angliakasių lyderis, vėl laimėjo didelę pergalę. Jis laimėjo be streiko po \$1.90 į dieną dėl 170,000 šiaurinių, minkštos anglies kasėjų.

Manoma, kad ir likusios kasyklų kompanijos bus priverstos pakelti algas panašiai.

Dabar mainieriai gaus po \$16.35 į dieną ir po 40 centų nuo tono į mainierių gerbūvio fondą.

KANADOS DARBININKŲ KONGRESAS ŽUDO LYDERIŲ TARPUSAVĖ KOVA

TORONTO. — Čia, Royal York viešbutyje, vyksta Kanados Darbininkų Kongreso 12-tos metinis suvažiavimas, atstovaujantis 370,000 unijistų Kanadoje. Dalyvauja 950 atstovų. Jie atstovauja daugiausia CIO afiliacijas, nors yra ir nepriegulmingų unijų.

Kongreso prezidentas A. R. Mosher savo įžanginėj kalboj pareiškė, kad darbininkai turi siekti galios politikoj. Jis pats linkęs prie CCF, bet atrodo, kad dabar ne taip daug, kaip praityje.

Sakoma, kad James E. McGuire, buvęs gelžkeliečių brolijos sekretorius išdininikas, sukilo prieš Mosherį vyriausiai dėl to, kad pastarasis piršo unijistams remti CCF. Už išstojimą prieš Mosherį jis buvo išmestas iš pareigų ir netrauktas teismai. Brolijos suvažiavimas atmetė jo skundą, bet nemažai palaikė jį, tad Mosheris irgi pasitraukė iš brolijos prezidento vietos.

Europos Spauda Garbina Chapliną

CHERBOURG. — Britų ir francūzų spauda čia pasitiko Charlie Chapliną labai prielankiai, kaip didvyrį. Jis atvyko čia su žmona ir vaikais.

Chaplino vizitas, kuris truksiąs 6 mėnesius, sukėlė susidomėjimą todėl, kad Jungtinių Valstijų autoritetai paskelbė, jog jie greičiausiai nebeįsileis Chaplino į Jungtines Valstijas kaip "raudono" komedijanto.

Chaplinas gyveno Amerikoje ilgą laiką, bet jis yra britų subjektas. Jis nėra padavęs apeliacijos priimti į Amerikos piliečius.

Kada "neamerikinis komitetas" užklausė jį, ar jis komunistas, Chaplinas atsakė, kad jis ne komunistas, o taikos kurstytojas.

Daily Mirror, sutikdamas Chaplinus, pareiškė: "Jeigu Jungtinės Valstijos tikrai nebeprims jo, tai atsiras keista smarvė apie Laisvės Statulą".

Francūzų spauda siūlo suteikti Chaplinui politinę prieglaudą Francijoj, jeigu amerikiečiai atsisakys priimti jį atgal.

Savo įžanginėj kalboj, Mosseris pareiškė, kad darbininkai dar "nepradėjo sprasti politinės jėgos reikmę". Už tai, sakė jis, įstatymų leidėjai neatkreipia tinkamos atydos į darbininkų interesus.

Bet iki šiol pats Mosheris daugiausia energijos išieškojo ne keldamas darbininkų interesus, o kovodamas kai kuriuos unijistus. To žala darbininkų judėjimui pamatė daugelis unijų, tad šiame suvažiavime yra siūloma, kad prezidento galia šiame klausime būtų apkarpyta. Rezoliuciją patiekė Toronto ir Lakeshore unijų taryba, kuri atstovauja virš 50,000 darbininkų.

Rezoliucija reikalauja atimti galią iš pildančiosios tarybės išmesti unijas už tai, kad jos simpatizuoja komunistams ar kam kitam. Pildančioji taryba turėtų teisę tikrai informuoti apie tokias unijas ir pareikalauti, kad suvažiavimas išmestų ar suspenduotų.

Atrodo, kad Kongreso suvažiavime bus nemažai varžybų tarp aukštesniųjų lyderių už svarbiausias vietas. Ir čia yra Mosherio konkurentų.

Akivaizdoje numatomų konfliktų suvažiavime, atrodo, kad darbininkų reikalai neturės atitinkamo įvertinimo suvažiavime. Susidarė kelios klikos, kurios nori viena kitą nugalėti.

SAKO SURADĖS, KAD SHAKESPEARO VEIKALAI KITO RASYTI

LONDON. — New Yorko dramatinis kritikas Calvin Hoffman suradęs Britanijoje ir Francijoje užtektinai įrodymų, kad Christopher Marlowe nebuvo užmuštas saliuone, kaip kad buvo manoma, ir tęsęs rašymą veikalų.

Marlowe mokėdavęs Shakespearui už tai, kad jis prisiimdavęs Marlowe veikalus ant savęs.

Jis tikisi surasti daugiau įrodymų Scadbury parke, bet esą reikalinga daugiau finansų. Jis sako, kad parke yra pakasti rankraščiai geležinėj dėžėj, bet parkas apima 400 akurų ir esą nelengva surasti, ypač po tiek laiko.

Pasidairius po Kanadą

Federaliai rinkimai Kanadoje veikiausiai ne labai toli. Premjeras St. Laurent važinėjo po vakarinę Kanadą ne be tikslo. Tas važinėjimas yra dalis prisirengimo rinkimams. Kada jie įvyks, sunku pasakyti (tas priklausoma nuo to, kada liberalai jausis esant patogiausiu laiku), bet jie artėja. Matyti iš visų reiškių.

Požangios jėgos taipgi pradeda judintis. Pavyzdžiui, Darbo Progresyvi Partija jau skelbia nominacijų mitingą šio mėnesio 24 dieną, 300 Bathurst St.

Trinity raidingė bus nominuotas Tim Buck, minėtos partijos nacionalis lyderis. Jau per dvejus rinkimus jis buvo kandidatu šiame raidingė.

Tim Buck sako, kad šie rinkimai įvyks naujoje šviesoje. Kanados žmonės eis į rinkimus su susirūpinimu, kaip išgelbėti Kanadą nuo Jungtinių Valstijų dominacijos. Jiš agituoja už bendrą pažangusių jėgų opoziciją kapitalistinei kapituliacijai Jungtinių Valstijų finansiniam kapitalui.

Išvyko į Pekingą graži kanadiečių delegacija dalyvavimui Azijos - Pacifiko Taikos Kongrese.

Tarp delegatų yra Mrs. Grace Knight, edmontonietė, Krikščionių Moterų Blaivybės Draugijos sekretorė, veikli daugelyje kitų religinių organizacijų moterų eilėse; Mrs. Eva Sanderson, veikli CCF narė; Mrs. Kay Gardner, vancouverietė, žurnalistė; J. E. Baxter, B. A.; Dr.

D. L. Johnson, gydytojas; Miss Ethel Neilson, muzikos mokytoja.

Kongresas veda vaju už pasiuntimą geros delegacijos į Pasaulinį Žmonių Suvažiavimą dėl Taikos Vienoje, gruodžio pradžioj.

Interesingas dalykas įvyko Toronte.

Šio mėnesio 13 dieną Toronto Daily Star tilpo 16 žymių torontiečių apeliacija prieš atleidimą iš Toronto Simfonijos Orkestro 6 muzikantų tik dėl to, kad amerikiečiai atžagareiviai neįleido jų į Detroitą su orkestru.

Po apeliacija pasirašo: Prof. Harry Adaskin, Rev. Gordon Domm, Rev. James M. Finley, Dr. John M. Griffin, Rev. I. G. Perkins, Prof. Charles Hendry, Rev. Dr. E. Crosley Hunter, A. Y. Jackson, Dr. William Line, Frances Loring, B. K. Sandwell, Gordon Sinclair, Florence Wyle, Rev. John Short, Rev. Dr. Lavel Smith ir Prof. George Tatham.

Savo apeliacijoje jie nurodo, kad jeigu šis atleidimas nebus atšauktas, tai ateityje bile muzikantas, norintis tapti orkestro nariu, turės patenkinti nežinomus švėtimos šalies reikalavimus. Jeigu tas bus toleruojama, Kanados talentas eis niekais ir mūsų muzikinis organas susmuks.

Cia gimęs Kanados ukrainių jaunimas mini savo laikraščio Ukrainian Canadian 5 metų sukaktuves. Laikraštis išsina anglų kalba.

Per penkis metus laikra-

Gino Silvy (dešinė) ir jo grupė dainininkų, kuriuos galima girdėti iš CBC stočių nuo 9.30 val. vakaro. Grupė yra dvi geros solistės — Doreen Hulme ir Margaret Stilwell, kurios čia taipgi matomos.

tis išaugo į puikų jaunimo laikraštį ir turi jau virš 5,000 skaitytojų.

Laikraštis įdomus ir patraukiantis. Jiš įdomus ne tik ukrainiečiams, bet ir bile kam kitam, kurs vartoja anglišką kalbą.

Nikelio kasėjų unija atidarė pereitą šeštadienį savo namą Sudburyje. Namų pastatymas kainavo \$400,000. Name yra salė, kur mai-

neriai ir kiti darbininkai galės laikyti susirinkimus, parengimus. Tai bus didžiausia salė Sudburyje. Tai bus puikiausias darbo žmonių centras Sudburyje.

Nikelio kasėjai turi gerą uniją. Ji ne tik jų algomis ir darbo sąlygomis rūpinasi, bet ir kultūriniais reikalais. O visgi buvo didelių pasimujimų sudemoralizuoti ją, pakrikdyti.

Kanadietis

Liaudies Demokratijos šalyse

Albanijos Profsąjungų Kultūros Rūmai

TIRANA. — Praeitais metais pastatyti profsąjungų centro tarybos Ali Kelmendi vardo kultūros rūmai virsta stambiu kultūros židiniu, sostiinės darbo žmonių mėgiama kultūrinių užsiėmimų bei pašilinksimų vieta.

Svarbią vietą rūmų veikloje užima technikos žinių skleidimas, priešakinių darbo metodų ir geriausių Albanijos spartuolių pasiekimų populiarinimas. Siame darbe aktyviai dalyvauja sostiinės inžinerijos - technikos jėgos, įvairių šalies įmonių priešakiniai darbininkai.

Prie rūmų suorganizuotas technikos kabinetas šiais metais surengė 6 pasitarimus, skirtus tarybiniam aukštos gamybos kultūros brigadų organizavimo patyrimui. Technikos kabineto salėse organizuojamos parodos. Kas savaitę kabinete rengiami gamybos pirmųjų susitikimai.

Hidrotechninių Įrengimų Statyba Kinijoje

PEKINAS. — Visoje Kinijoje valstiečiai kuo aktyviausiai dalyvauja kanalų ir drėkinamųjų sistemų statyboje.

Kaip pranešė laikraštis "Sinciazibao", Guansi provincijoje Cueišujaus apskrityje liaudies valdžios organai drėkinamojo kanalo statybai išleido 3 milijardus 600 milijonų jaunių. Karalo tra-

soje pastatyta daug hidrotechninių įrenginių, jų tarpe užtvanka, du šliuzai, vartai vandens pakilimui nuleisti ir tiltai. Kanalas sudrėkins 25 tūkstančius mu (mu lygus vienai šešioliktajai ha) žemės, kas įgalins valstiečius kasmet surinkti 3 milijonus 187 tūkstančius 500 cziinių (cziinis lygus šeštadaliui kilogramo) ryžių daugiau, negu prieš įrengiant kanalą.

Laikraštis "Hebeizibao" rašo, kad pavasario irigaciniuose darbuose Hebejaus provincijoje dalyvavo 840 tūkstančių valstiečių. 11 apskričių statomos 1,405 užtvankos. Baigus užtvankų statybą, drėkinimo plotas sieks du tūkstančius kvadratinų kilometrų.

Statytojų tarpe išsivystė lenktyniavimas ir pakilo darbo našumas.

Rumunijos Kovotojai už Taiką — Gamybos Pirmūnai

BUKAREŠTAS. — Rumunijos įmonėse, įstaigose, mokyklose ir kaimuose dirba 22 tūkstančiai komitetų kovai už taiką. Šių komitetų nariais išrinkta 336 tūkstan-

čiai darbininkų, darbo valstiečių, moksleivių, namų šeimininkų, religinių kultūrų tarybų.

Komiteto kovai už taiką nariai jau surengė dešimtis tūkstančių pokalbių, pranešimų ir paskaitų apie viso pasaulio tautų kovą prieš karo kurstytojus.

Taikos šalininkai visose šalies gyvenvietėse surengė protesto mitingus prieš imperialistų bakteriologicalinio ginklo panaudojimą.

Rumunijos pramonės įmonėse sukurta daugiau kaip 400 taikos brigadų, kurios yra priešakinės gamybinės brigados.

Metro Statyba Budapešte

BUDAPEŠTAS. — Plačiai išsivystė Budapešto metro statybos darbai. Kasmeti tunneliai. Jau išimta 150 tūkstančių kubinių metrų žemės. 20 įmonių, kurios tiekia įrengimus ir mašinas metro statybai, išsivystė lenktyniavimas už sparčiausią ir kokybinį užsakymų įvykdymą.

Vengrijos metro statytojams neįkainojama pagalba teikia Tarybų Sąjunga. Tarybiniai specialistai paruošė daugiau kaip 5,000 brėžinių. Iš TSRS gauta 23 tūkstančiai tonų triubingų. Taip pat gauta daug šiuolaikinių tarybinių mašinų ir įrengimų.

REIKALAUJA SIŪSTI KOREJON KINIECIUS

WASHINGTON. — Jungtinių Valstijų kongresinis komitetas, kurs lankėsi Korėjoj ir apvažinėjo frontą, sugrįžęs pareikalavo, kad būtų pasiūsti Korėjon čiangkaišekininkai, kurie dabar Formosoje.

Jie, atsilankę Formosoje, patyrė, kad Čiang Kai-šekas galįs duoti dvi divizijas.

Komitetas esąs tos nuomonės, kad čiangkaišekininkai pavaduotų amerikiečius.

Amerikiečiai turėjo Korėjoj virš 117,000 nuostolių žmonėmis. Tame skaičiuje 18,574 užmuštų, 86,756 sužeistų ir 12,643 dingusių be žinios.

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop

Skubus ir Geras Patarnavimas

P. MOTIEJUNAS Savininkas

640 Main St., Winnipeg

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

Įsigykite ir Skaitykite Šias Knygas:

Liudviko Bonaparte Briumerio Aštuonioliktoji ir Nulinis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoj gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RASTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONES. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

ZMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

POPEŽIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Pegečių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

Kaip ir Senatvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaščiūčius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 cent.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007, Toronto 3, Ont.

TAI

Su didelės vos TSR mos teatro ko vyriaus rengti Ma teratūros i

Mūsų re menininkai rodys Mas nės kultūro nio meno š

Tarybini ras pasiek mus. Apie nių premij teatro dar augo ir sus nio meno, pirma LTS tai, Stalin reatai J. Jackeiviū

Radzeviū mijos laur M. Mirons kas ir eilė

Nežiūrir mas prav paskelbtas atre vykst šimo dėka

Keliant idėjinį lyg rių meistr tomos pa darbo te

Čia į pagą sios rusų Maskvos. Paskaitas sistemą š lės akaden rius, Stalin reatas N.

pat to pat rius RTFS veikėjas C

Šiuo me ūo stato S laureato A vičiaus "K bės" pjesę. garbinga puslapi —

vas dėl Ta tuvoje. Ši mui vadov Kymantai Reikia tai kad dail.

sei paruoš jų ir kosti dar tikslia vių liauc foną.

Didinga pjesės pa daugiau e fiškiau pa vos didybę dekoracijų smulkiai

meno tary gamybinių aktoriams eskizų aps sukurti ge dekoracija

Ruošdam teisybės"

TARYBŲ LIETUVOJ

MENO ŠVENTĖ

J. GRZYBAUSKAS

Su dideliu pakilimu Lietuvos TSR Valstybinio dramos teatro darbuotojai sutiko vyriausybės nutarimą surengti Maskvoje lietuvių literatūros ir meno dekadą.

Mūsų respublikos scenos menininkai pirmą kartą pasirodys Maskvoje — pasaulinės kultūros židinyje, tarybinio meno šventovėje.

Tarybiniais metais teatras pasiekė žymius laimėjimus. Apie tai kalba Stalininių premijų suteikimas eilei teatro darbuotojų. Teatre išaugo ir sustiprėjo eilė teatrinio meno pajėgų. Tai visų pirma LTSR nusipelnę artistai, Stalininės premijos laureatai J. Rudzinskas, G. Jackevičiūtė, J. Siparis, A. Radzevičius, Stalininės premijos laureatai P. Zulonas, M. Mironaitė, J. Kavaliauskas ir eilė kitų.

Nežiūrint to, kad nutarimas praveisti dekadą buvo paskelbtas dar neseniai, teatre vyksta spartus pasiruošimo dekadai darbas.

Keliant aktorių meninį ir idėjinį lygį, tobulinant aktorių meistriškumą, buvo skaitomos paskaitos aktorinio darbo teorijos klausimais. Čia į pagalbą atėjo broliškiosios rusų tautos atstovai — Maskvos teatrų režisieriai. Paskaitas apie Stanislavskio sistemą skaitė Maskvos Dailės akademinio teatro režisierius, Stalininės premijos laureatas N. Gorčakovas, o taip pat to paties teatro režisierius RTFSR nusipelnęs meno veikėjas O. M. Knebel.

Šiuo metu teatras iš naujo stato Stalininės premijos laureato A. Gudaičio - Guzevičiaus "Kalvio Ignoto teisybės" pjesę. Ši pjesė vaizduoja garbingą Lietuvos istorijos puslapį — darbo žmonių kovas dėl Tarybų valdžios Lietuvoje. Sios pjesės pastatymui vadovauja režisieriai K. Kymantaitė ir A. Kernagis. Reikia taip pat pažymėti, kad dail. J. Surkevičius pjesei paruošė naujus dekoracijas ir kostiumų eskizus, kurie dar tiksliau atvaizduos lietuvių liaudies kovų epochos foną.

Didingai atrodo finalinis pjesės paveikslas; jis įgaus daugiau erdvės ir leis reikšmingiau parodyti liaudies kovos didybę. Mūsų pastatymų dekoracijų eskizai dabar smulkiai aptariami teatro meno taryboje, dalyvaujant gamybinių cechų vedėjams ir aktoriams. Toks dalykiškas eskizų apsvaistymas padeda sukurti geresnes, tobulesnes dekoracijas.

Ruošdami "Kalvio Ignoto teisybės" vaidmenis, akto-

riai nuodugniai susipažįsta su to meto istorine medžiaga, lanko Revoliucijos muziejų, skaito A. Gudaičio-Guzevičiaus romaną "Broliai", toliau plėtojantį "Kalvio Ignoto teisybės" įvykius. Numatyta taip pat susitikti su eile mūsų liaudies revoliucinės kovos veteranų, kurie papasakos mums apie tų dienų įvykius. Tai padės aktoriams dar giliau suprasti istorinę to meto situaciją, dar teisingiau sukurti savo vaidmenis.

Su niūriais fašistinės spaudos metais Lietuvoje, su

skurdžia darbo valstiečio buitimi buržuazinėje santvarkoje supažindins įžymiojo lietuvių rašytojo Petro Cvirkos romano "Žemė maitintoja" inscenizacija, kuriai naujai atliko rašytojas V. Miliūnas. Ši inscenizacija pilnai atskleis P. Cvirkos veikalo klasikinį grožį ir jėgą. Pjesę statys šių eilučių autorius, dekoracijų eskizus ruošia LTSR nusipelnęs meno veikėjas dail. V. Palaima.

Šį mėnesį rašytojas J. Baltušis užbaigs ir įteiks teatrui naują savo pjesę "Anksčiau rytelį", kuri vaizduos lemtingą mūsų valstietijos posūkį į kolūkinį kelią, šaunų mūsų kolūkiečių darbą stiprinant socialistinę Tėvynę.

Eilė mūsų teatro aktorių aktyviai prisidės prie lietuviško tarybinio filmo "Prie Nemuno rytas" sukūrimo.

TARYBŲ LIETUVOS STUDENTAI

Vilniaus Valstybinis universitetas per savo egzistavimo laiką buvo daug kartų pertvarkomas, turėjo įvairius pavadinimus. Nekintami liko tik keturi jo fakultetai ir privilegija mokytis jame valdžią turinčių žmonių vaikams. Ir tik nuo 1940 metų — nuo to laiko, kai Lietuvoje buvo paskelbta tarybų valdžia — Vilniaus universitetas plačiai atvėrė savo duris darbininkų ir valstiečių vaikams.

Dabar universitetas turi septynis fakultetus su šešiasdešimt šešiomis katedromis. Čia rengiami dvidešimt trijų įvairių specialybių žmonių, mokosi apie trys tūkstantiniai studentų. Beveik tiek pat studentų mokėsi visose septyniose buržuazinės Lietuvos aukštosiose mokyklose 1939 metais.

Per pokario metus universitetas išleido daugiau kaip du tūkstančius specialistų; šių metų pavasarį universiteto diplomą gavo 500 žmonių.

Dabar universitete vyksta stojamieji egzaminai. Absolventų ateina pakeisti 600 jaunuolių ir merginų.

Kas gi tokie yra šie naujokai?

Pažvelkit į bet kurio iš stojančiųjų anketą, — tai darbo liaudies vaikai, kurių tėvai nė svajoti nedrįso apie mokslą, juo labiau apie aukštąjį.

Stasio Dioko tėvas, dabar Dusetų rajono "Šviesiojo kelio" žemės ūkio artelės kolūketis, visą savo jaunystę dirbo dvarininkų ir buočių laukuose. Ir Stasiui vietoj elementoriaus teko paimti į rankas piemenio ragelį ir botagą. Taip viskas ir būtų likę, jei ne tarybų valdžia. Dabar gyvenimas ėmė eiti kitaip. Senelis Diokas kolūkyje gyvena pasiturinčiai, o jo sūnus Stasys mokysis uni-

versiteto fizikos - matematikos fakultete.

Jonas Stankevičius, valstiečio sūnus iš Jiezno rajono, stoja į istorijos - filologijos fakultetą. Jis ką tik išėjo iš auditorijos, kur laikė pirmą stojamąjį egzaminą, ir draugų būry susijaudinęs pasakoja savo išpučius:

— Mano tėvelis, — sako Jonas, — dažnai kartoja "Jūs, vaikeliai mano, gimėte su laiminga žvaigžde. Jums visi keliai atviri". Tėvelis teisus. Tarybų valdžios metais mano sesuo baigė politechnikos institutą ir dirba inžiniere Šiaulių "Elnio" kombinate. O dabar štai ir aš, — Jonas laimingai šypsodamasis, parodo pirmąjį pažymį egzaminų knygelėje, — greit tapsiu studentu.

Jaunuoliai ir merginos, susispietę aplink Joną, karštai sveikina jį su pasisekimu. Čia Emilija Dolytė, Saulė Jasiūnaitė. Jos baigė vidurinę mokyklą su pagyrimu ir stoja į universitetą be egzaminų. Tokių daug. Pirmajame universiteto kurse mokysis apie septyniasdešimt medalininkų. Čia pat ir Marijona Padleckas, kolūkiečio sūnus iš Švenčionių rajono, Adomas Paplauskas iš Kaišiadorių. Daugelio Lietuvos jaunuolių ir merginų važiuos mokytis į Maskvos ir Leningrado aukštąsias mokyklas.

Linksmu būriu naujokai pasipila į Universiteto aikštę, ir ilgai dar netyla triukšmingos kalbos, linksmas juokas.

Universitete yra sudarytos visos sąlygos išmokti pasirinktosios specialybės. Studentų dispozicijoje — astronomijos observatorija, botanikos sodas, 127 mokomieji kabinetai ir 57 laboratorijos, aprūpintos naujausia aparatūra ir mokslo priemonėmis: vien šientet įrengimų įsigyta už 300 tūkstančių rublių.

Čia pirmojo kurso studentai gaus pirmuosius praktiškus įgūdžius.

Universiteto pasididžiavimas — mokslinė biblioteka, kurioje yra daugiau kaip 1,200 tūkstančių knygų, pradedant nuo bibliografijos retybių — penkioliktojo ir šešioliktojo amžių leidinių — ir baigiant neseniai išleistais literatūros veikalais. Universitetas kasmet bibliotekai papildyti išleidžia šimtus tūkstančių rublių. Biblioteka turi gerai įrengtas skaityklas fakultetuose ir prie katedrų.

Naujokų universitete laukia studentų moksliniai ir literatūriniai būreliai, sporto sekcijos, meninės saviveiklos kolektyvai.

Vilniaus pedagoginiame institute taip pat vyksta stojamieji egzaminai. Šiais metais į institutą paduota žymiai daugiau pareiškimų, negu yra vakantinių vietų. Trys šimtai žmonių jau išlaikė stojamuosius egzaminus. Iš viso į pirmuosius instituto kursus bus priimta 500 studentų.

Stojamieji egzaminai sėkmingai vyksta taip pat Kauno medicinos ir politechnikos institutuose, žemės ūkio ir veterinarijos akademijose — visose keturiolikoje Tarybų Lietuvos aukštųjų mokyklų.

Buržuazinės Lietuvos seimo 1938 metų posėdžių stenogramose užrašytas šitoks smetoniško valdininko pasisakymas: "Jau dabar mes turime daug bedarbių inteligentijos tarpe, kas gi bus, jei visi vaikai pradės mokytis?"

Buržuazinė vyriausybė visai trukdė liaudžiai šviestis. Dabartinėje Lietuvoje mokosi visi vaikai. O po vidurinės mokyklos jaunuomenei yra atviras platus kelias į aukštąsias mokyklas. Šiais metais Tarybų Lietuvos aukštosios mokyklos priims apie tris su puse tūkstančio naujų studentų.

Nauji Fabrikai Vilniuje

Liepos mėnesio pabaigoje Vilniuje pradeda darbą stambiausia Lietuvoje konditerijos įmonė — "Pergalė". Šis vienas fabrikas gamins daugiau šokolado, kakao, karamelės, biskvitų ir kitų dirbinių, negu visi Lietuvos konditerijos fabrikai jų pagaminavo prieš karą, drauge paėmus.

Šalia "Pergalės" sparčiai statomas stambus Vilniaus pieno produktų fabrikas — taip pat didžiausias Lietuvoje.

Kitoje miesto pusėje pradėta silikatinių plytų gamylos statyba. Tai bus didžiulė plytinė, žymiai pajėgesnė už Palemono, Daugelių ir Dvarčionių įmones.

Premijuotų Rašytojų Kūrinių Paroda

Ukmergės viešojoji bibliotekoje suruošta lietuvių tarybinių rašytojų — Stalininės premijos laureatų — S. Nėries, A. Venclovos, T. Tilvyčio ir A. Gudaičio - Guzevičiaus kūrinių paroda.

Parodoje eksponuojama medžiaga supažindina lankytojus su mūsų Stalininės premijos laureatų literatūrine visuomenine veikla ir geriausiais jų kūriniais.

Parodą gausiai lanko miesto darbininkai, tarnautojai, moksleivija.

Būsimieji Pedagogai -- Saviveiklininkai

Kiekvienų mokslo metų pabaigoje švenčionių mokytojų seminarijos saviveiklininkai pasirodo su apžvalgiu meninės saviveiklos koncertu. Neseniai toks koncertas įvyko 1951-52 mokslo metų pabaigai atžymėti, kuriam dalyvavo virš 100 įvairių kursų moksleivių. Jungtinis choras, o taip pat kursiniai ansambliai atliko lietuvių liaudies ir tarybinių kompozitorių dainas. Puikiai pasirodė IV kurso moksleivis akordeonistas P. Žiemys, moksleivė M. Čepulionytė.

Atnaujintas Baletas "Sužadėtinė" Pastatymas

Valstybiniame operos ir baletu teatre atnaujinamas baletas "Sužadėtinė" pastatymas. Šio lietuviško baletu muziką yra sukūręs kompozitorius Pakalnis. Pastatymo baletmeisteras — Lietuvos TSR nusipelnęs meno veikėjas B. Kelbauskas, orkestrui diriguos profesorius M. Bukša, pagrindinę rolę atliks G. Sabaliauskaitė.

Mėgiamos Kauniečių Vietos

Vasarą tūkstančiai kauniečių kas sekmadienį vyksta į artimas ir tolimas apylinkes. Garlaiviais ir autobusais žmonės važiuoja į Kačerginę, Kulautuvą, A. Panemunę. Gausiai lankomi botanikos ir zoologijos sodai, Vytauto parkas.

Valgyklų ir restoranų trestas vasaros laikotarpiui poilsio vietose atidarė eilę naujų svetainių ir užkandinių. Išplėstas auto susisiekimas.

NEW YORK. — Čia pribuvo V. A. Zorinas, Tarybų Sąjungos diplomatas, kurs pakeis J. Maliką Jungtinėse Tautose.

Jis yra patyręs Tarybų Sąjungos diplomatas ir uolus komunistas. Kaip ir kiti Tarybų Sąjungos diplomatai, jis, palyginti, dar jaunas, vos 50 metų amžiaus.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

SMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: Empire 6-4358

HITLERIS DAUG KĄ IŠBANDĖ

Jungtinės Valstijos vėl pasigyrė su naujais ginklais. Dabar jau iš tolo kontroliuojami sviediniai. Korėjoje jie jau išbandomi. Taigi, amerikiečiai turi atominės bombas, bakterijas, kontroliuojamus sviedinius ir, sakoma, turės vandenilio bombas. Nei viena šalis pasaulyje niekad nebuvo taip baisiai apsiginklavusi.

Dorothy Thompson sako, kad dabar amerikiečiai turės pakeisti užsienio politiką. Jie turės arba veržtis iš taip vadinamo sulaikymo per jėgą, arba bandyti supykdyti oponentus. Pavojus yra, kad amerikiečiai, turėdami dabar tiek visokių ginklų, gali pasirinkti pirmąjį būdą.

Bet jiems reikėtų susipažinti su Hitlerio istorija. Hitleris turėjo geriausius orlaivius, daugybę submarinų, puikiausią armiją, tūkstančius tankų, iš tolo kontroliuojamas bombas, žmonių deginimo pečius ir daugelį kitų priemonių. Vistik jis nelaimėjo.

Sakysit, kad prieš jį buvo visi nusistačę. Tas netiesa. Hitleris tarp kapitalistų buvo populiarus. Apie jį buvo susisipietusios Italija, Japonija, veik visos Balkanų valstybės. Jam padėjo ir Britanija, Francija ir Amerika kol jis tiek išgalėjo, kad jau pradėjo nebesiskaityti su nieku.

Hitleris pralaimėjo, kad jis ėjo pražūtingu keliu, keliu, kurį pasmerkė visa doroji liaudis. Jis pralaimėjo, kad jis taipgi pasimoko sumaikinti pažangiąją pasaulio dalį. Jis pralaimėjo, kad jis pasirinko mirties kelią.

Iki Hitlerio laikų Vokietija buvo garbinga tauta, demokratinė. Bet tenai išgalėjo tironai, reakcionieriai. Prieš juos nusistačė visa padorioji žmonija.

Jungtinės Valstijos kol kas dar turi keletą draugų. Bet jei jos vis kryps į reakcijos ir mirties kelią, tų draugų skaičius greitai mažės. Ant galo gali taip atsitikti, kaip su Vokietija ir jos draugėmis. Kas sėja vėją, tas piauna audrą. Kas ginklu grumojasi kitiems, tas nuo ginklo ir žūsta.

NEVADINKITE JŲ DIPUKAIS

BALFO pirmininkas kan. Dr. J. B. Končius kiek laiko atgal (rugpjūčio 29 dieną) reikalavo iš Jungtinių Valstijų senato komisijos, kuri studijuoja įstatymą dėl tremtinių priėmimo į Jungtines Valstijas, kad UNRRA duotas vardas dipukams (Displaced Persons) būtų atšauktas. Tam esančios dvi priežastys. Končius sakė:

"Jiems duotas UNRRA Displaced Persons vardas yra Sovietų Rusijos komunistų krikštas, nes jie, duodami jiems šį vardą, norėjo užmaskuoti jų realią padėtį. DP vardas atrodo nekaltas ir jis reiškia tik išvietintus, dėl karo fronto ar kitų priežasčių, žmones. Todėl pabaltiečiai nėra joki Displaced Persons, jie visi yra 100% Escapees".

"Escapees" lietuviškai reiškia pabėgėliai. Taigi, kaip dabar bus su tais, kurie tituluojami "tremtiniais"? Kas gi juos trėmė, jeigu jie pirma, negu kad būtų buvę galima ištrėmti, patys pabėgo? Jie net neišvietinti dėl karo.

Mums atrodo, kad didelei didžiūmai tas vardas geriausiai tinka. Kurie buvo išvietinti, tie didžiūmoje sugrįžo.

DVIDESIMT METŲ

Šią savaitę sukako šiam laikraščiui 20 metų. Šis numeris turėtų būti jubiliejinis. Faktinai tokiu ir yra. Tik tai jis nėra pašvęstas paminėjimui jubiliejaus. Bus išleistas papildintas numeris vėliau.

Dvidešimt metų praėjo labai greitai. Buvo daug didelių ir mažesnių įvykių. Pergyvėta daug sunkių ir džiaugsmo. Reikia ir dabar pripažinti, kad prieš visą liudį stovi dar didesni uždaviniai, negu kad buvo tuo metu, kada pradėjo eiti pažangus Kanados lietuvių laikraštis.

Fašizmas, kuris tuomet pradėjo kelti galvą, buvo įbloškęs visą pasaulį į baisią skerdynę. Liaudžiai nepavyko

KAS NAUJO PASAULYJE

Irano premjeras griežtai atmetė Čiorčilo ir Trumano pasiūlymus dėl išsprendimo aliejaus klausimo. Irano parlamentas vienbalsiai užgyrė premjero pasiūlymą.

Premjeras Mossadegh davė suprasti, kad Iranas jokiu būdu neparsiduos už \$10,000,000, kuriuos Amerika pasiūlė. Priešingai, jis reikalauja atlyginimo ne tik už aliejų, kurį britai išsivežė, bet neužmokėjo, o ir už padarytus nuostolius, ypač dėl blokados.

Vien skolos suma siekianti \$137,000,000.

Mossadegh grumojosi nuotraukimu diplomatinė santykių su Britanija, jeigu pastaroji neatšauks blokados.

Amerikiečiai skelbia, kad jie pradėjo naudoti Korėjoje iš tolo kontroliuojamus sviedinius. Girdi, dabar amerikiečiai galės bombarduoti tolimas vietas be žmonių.

Tai dar vienas naujas pavojus civiliams žmonėms. Pereitam kare vokiečiai naudojo tokius sviedinius. Londoniečiai dar atsimena juos. Tai vis miestų naikinimo priemonės.

Visi tokie iš tolo kontroliuojami sviediniai nėra tikslūs. Juos galima pataikyti tiksliai į didelių taikinius.

Tarybų Sąjungos ir Kinijos pasitarimas užsibaigė. Abidvi šalys dar labiau sustvirtino savo draugystę.

Tarybų Sąjungai leidžiama laikyti savo jėgas Port Arturo prielaukoje, kol bus pasirašyta sutartis su Japonija. Gelžkelio linija, kuria Tarybų Sąjunga naudojasi, bus galutinai atiduota kiniečiams šių metų pabaigoje.

Po derybų įvyko draugiškas balius Kremliuje, kuriam dalyvavo daug aukštųjų Tarybų Sąjungos pareigūnų.

Indijos premjeras Nehru vėl pasmerkė kariautojus ir karo kurstytojus. Jis sakė, kad viso pasaulio žmonės nenori karo, bet jie vistiek yra stumiami į karą.

Jis pastebėjo, kad yra interesų, kurie pelnosi iš karo, o tie interesai turi prielankių valdžiai, kurios ir norinčios išplėsti karą.

Indijos Kongresas priėmė rezoliuciją, siūlančią penkių didžiųjų konferencijų taikai atsteigti. Ji taipgi kritikuo-

sulaikyti jį. Dabar imperialistai vėl grumojasi naujomis skerdynėmis. Ar pavyks liudžiai sulaikyti jas?

* Šiandien liudis išmintingesnė. Turi didelį patyrimą. Reikia turėti viltį, kad ji dabar nebus apgalvota.

Liaudies Balsas pasirengęs tęsti tą kilnų darbą ir toliau.

ja Ameriką už atsisakymą pripažinti Kiniją.

Įdomu pažymėti ir tą, kad Indijos premjeras mano, jog Pietų Afrikoje būtų vidujinis karas, jeigu kultų karas. Jis sako, kad Pietų Afrikos žmonės atsisuktų prieš valdžią, jeigu ji stotų su Vakarais.

Indija vis garsiau kalba kaip neutrali, kaip taikos šalininkė.

Spaudoj buvo daug sykių džiaugtasi, kad rytinio Berlyno policininkai pereina kiton pusėn ir pasiduoda kaip politiniai pabėgėliai. Dabar jau vėl nauja bėda.

Sakoma, kad didžiūma tų pabėgėlių yra rytinio Berlyno šnipai.

Jau du trečdaliu vokiečių karo kriminalistų vakariniai sąjungininkai paleido iš kalėjimų. Belikę tikai 1,017. Viso vakarinės zonos buvo nuteista ir įkalinta 3,643 kariniai kriminalistai.

Jungtinių Valstijų autoritetai suėmė dar 18 komunistų veikėjų. Jie taipgi kaltinama "suokalbyje mokinti, kad reikia nuversti valdžią".

Jiems grumojama kalėjimo iki 10 metų ir \$10,000 piniginių pabaudos.

Reakcija Jungtinėse Valstijose tikrai pradėjo siausti. Žinoma, tai jau ne pirmas sykis. Kapitalizmas visur siunta tada, kada jis pergyvena sunkius laikus, arba nori praveisti politiką, kuri neturi žmonių pritarimo.

Britanijos užsienio sekretorius Edenas nusiskubino į Belgradą tartis su Titu — vis dėl "apsigynimo".

Tito vis giriasi, kad jis yra geresnis "komunistas" už Staliną, bet kuo toliau, tuo arčiau glaudžiasi prie kapitalo lyderių.

Bėda esanti tame, kad jam esą pavojinga greitai pasirodyti kuo jis yra. Girdi, jeigu žmonės pamatytų, kad jis išduoda idėjas, tampa kapitalizmo frankiu, tai greitai apsidirbtų su juo.

Bet gi anksčiau ar vėliau, vistiek reiks nusimaskuoti.

Vakarinės Vokietijos valdžia galų gale sutiko susitikti su Rytinės Vokietijos valdžios delegacija pasikalbėjimui vienybės klausimu.

Vakarai suinteresuoti Vokietijos dalyvavimu Atlanto

bloke. Adenaueras tam pritaria.

Jeigu būtų leista Vokietijai apsievienyti, tai ji turėtų būti neutrali.

Kaip ir buvo tikėtasi, amerikiečiai siūlė priimti Japoniją į Jungtines Tautas. Jie taipgi norėjo įpiršti ir Libiją.

Tarybų Sąjungos atstovas vėl pakartojo, kad jis priešingas priėmimui Libijos ir Japonijos, kuomet amerikiečiai atsisako priimti Tarybų Sąjungos pasiūlytas šalis.

Jis dar pridėjo tą, kad amerikiečiai nori priimti Japoniją į Jungtines Tautas, kad būtų galima naudoti japonus Korėjos kare.

Kas Naujo Tarybų Sąjungoj

Svarbus Atradimas

Tarybiniai mokslininkai atrado būdą atauginti kaulus ir muskulus aukštesniųjų gyvūnų, ko iki šiol niekas negalėjo padaryti.

Pavyzdžiui, jie išima iš gaidžio sparno svarbiausią kaulą ir vėl ataugina. Vienam gaidžiui išėmė sparno kaulą tris kartus ir kiekvienu kartu ataugo naujas.

Buvo bandymai padaryti su šunimis. Buvo išimti šunų kojų kaulai ir atauginti nauji.

Tas pats buvo padaryta ir su muskulais. Išpauti muskulai ataugo kaip buvę.

Dr. A. N. Studisky daro taip: Jiš ne nupiauna gaidžio sparną, o išima iš jo kaulą. Svarbiausia yra nepažeisti kaulo makštį (sheath). Ta makštis vaidina svarbią rolę kaulo auginime.

Darant bandymą su šuniu, buvo išimtas kojos kaulas. Po trijų mėnesių šuo jau lakstė su nauja koja ir šokinėjo, kaip nieko nebuvo.

Tokių bandymų padaryta šimtai ir su gerais rezultatais.

Dr. Studitsky sako, kad šis atradimas galės būti labai svarbus dėl žmonių, kuomet jis bus atitinkamai ištrintas ir išvystytas.

Pažeidimas kaulų dažnai būna nebeatitaisomas. Jeigu būtų galima ir žmogui išėmus negerą kaulą atauginti naują, būtų nepaprastai didelis dalykas.

Taip pat ir su muskulais. Čia dar reikia pridėti, kad tarybiniai mokslininkai bandė atauginti dalis inkstų, plaučių, kepenų ir su geromis pasekmėmis.

Pa

Amerikiečiai bauginami ginklais liuojamais. Kažin minėmis niekas jų iš kitos kad lazdu tokie kristi ant shingtono.

Hitleris ji ginkla bet nieko no ji jo p

Reakcija naujus b oponenta Coloml no dviejų eijų leidykl Valdži nieku ne

Bet ka no spaus policininkai Kas d kad gau dėjū nar

O vier vo neto saugojo Minėtu itaria v tas buv džios žin

J. Kar Lietuva kaip pra vių Benc ir Krašt mas.

Pagal bos rink 11 proc Krašto v vo padu kortelių.

Tą tu Dirva, liam ma prastum procentu dyba pra

Iš Kar bos (ka cija) a matyti, grįžta at

Viena, kluvo į kita, j n tuviuose.

Taigi, bandoma bendruon

Šį mėr tų mūsų mi sukali

Kaip n Geriat būtų, jei pasidarb kad pad skaityto; finansini Dabar

Pastabos

Amerikiečiai vėl pradėjo bauginti pasaulį su naujais ginklais — iš tolo kontroliuojamais sviediniais.

Kažin kas atsitiko su atominėmis bombomis? Ar jau niekas jų nebebijo?

Iš kitos pusės, yra sakoma, kad lazda turi du galus. Jeigu tokie sviediniai pradėtų kristi ant New Yorko ir Washingtono, kaip tada būtų?

Hitleris tešijosi, kad nauji ginklai išgelbės jo reičią, bet nieko neišėjo. Jie sudegino jį jo paites gūstoj.

Reakcionieriai — šura n d a naujus būdus kovoje su savo oponentais.

Colombijoje gaujos sunaikino dviejų liberališkų laikraščių leidyklas.

Valdžia teisinasi, kad ji nieku nekaltą už tai.

Bet kada tos gaujos naikino spaustuves, tai nei vieno policininko nesimatė.

Kas dar įdomu, tai tas, kad gaujos sudegino ir leidėjų namus.

O vieno leidėjo namai buvo netoli prezidento, kurį saugojo policija.

Minėtų laikraščių leidėjai įtaria valdžią. Jie sako, kad tas buvo padaryta su valdžios žinia.

J. Kardelio Nepriklausoma Lietuva talpina aprašymą, kaip praėjo Kanados Lietuvių Bendruomenės rinkimai ir Krašto Tarybos suvažiavimas.

Pagal Dirvą, Krašto Tarybos rinkimuose dalyvavo tik 11 proc. Kanados lietuvių. Krašto valdybą renkant buvo paduota trečdalis tuščių kortelių.

Tą turint mintyje, sako Dirva, "nereikia būti dideliu matematikui, kad suprastum, kokių pasitikėjimo procentu naujo Krašto Valdyba pradeda darbą".

Iš Kanados Lietuvių Tarybos (kardelininkų organizacija) atsikreipimo aiškiai matyti, kad kardelininkai grįžta atgal prie KLT.

Viena, ta bendruomenė pakliuvo į klerikalų rankas, o kita, ji nerado pritarimo lietuviuose.

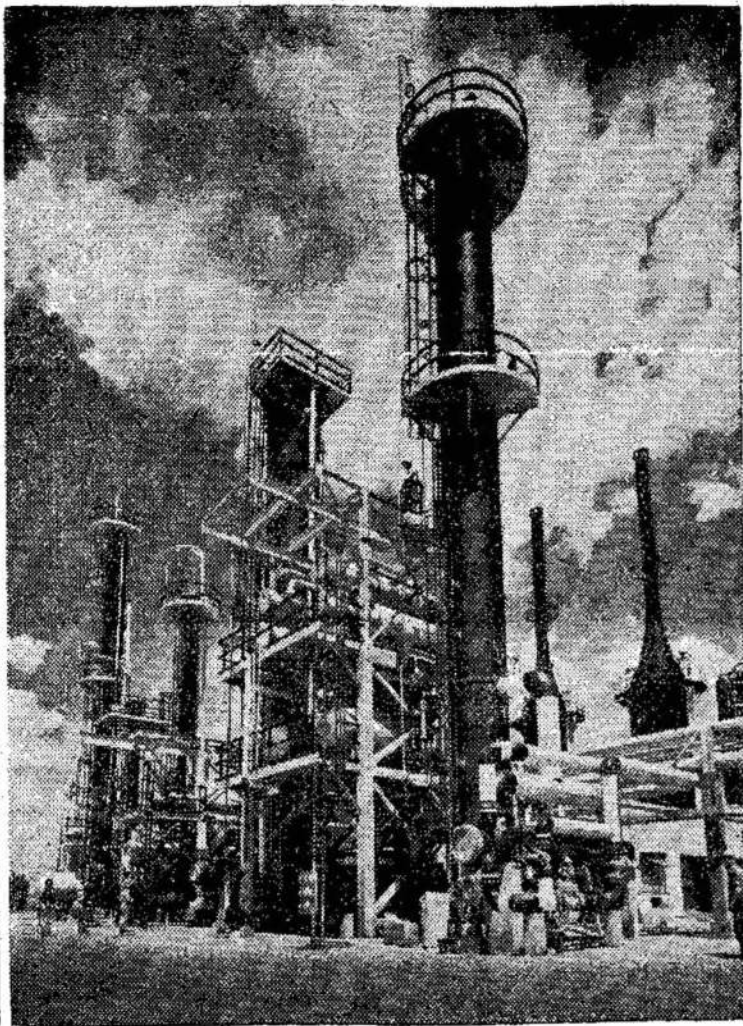
Taigi, skilimas, kurį buvo bandoma likviduoti pagalba bendruomenės, palieka.

Šį mėnesį sukanka 20 metų mūsų laikraščiui. Tai žymi sukaktis.

Kaip mes ją paminėsime?

Geriausias paminėjimas būtų, jeigu visi jo patrijotai pasidaruotų vėjais metu, kad padidinti jo šeimą — skaitytojų skaičių, paremti finansiniais.

Dabar, kada lietuvių ko-

Sarnioj, Ontarijoj, bus atidaryta nauja aliejaus valytuvė šio mėnesio 25 dieną. Bus didžiausia visoje Kanadoj. Ji užima 200 akrų. Aliejų gaus iš Albertos, veikiausiai amerikiečių kompanijos paimta iš žemių.

Ką Kiti Rašo

Neranda Sau Vietos

Po ilgos tylos Wallace surado reikalą kai ką pasakyti, ir pasakė. Atliko išpažintį prieš reakcionierius. Supraskite, jis klydo ir taikos klausimu, ir Progresyvių partijos klausimu, ir Rusijos klausime ir visame karo biznyje.

Žmogus mušasi į krūtinę ir žada daugiau nebegriešyti. Bažijasi, kad jį suklaidinė vis tie patys nelabieji rusai, nežinojęs ką daras.

Reikia, tačiau, abejoti, ar Wallace'as gaus "griekų" atleidimą iš reakcionierių nepaisant to, kad toje išpažintyje pateisina karą Korėjoj ir visą karinę politiką. Vargiai.

Juk visi žino apie jo blaškymąsi. Buvo republikonu, demokratu ir progresyviu. Niekur nesurado sau vietos. Dabar lyg prašosi reakcionierių priimti jį ir atsteigti jo "prestyžą".

Kada lošia durnelio rolę amatūras politikierius, tai dar pusė bėdos. Bet kada toks, vėtytas ir mėtytas sako, kad jį kas nors "prigavo", niekas tam nepatikės.

Pagaliau, kada jis sako, kad visą laiką klaidžiojo, kas gali tikėti, kad jis dabar tiesą sako ir neklysta?

Iš visko atrodo, kad jį lonijos net didesniuose miestuose labai pasisklaidė, laikraštis lieka pačiu svarbiausiu ryšiu. Be jo nežinotume kas ką veikia.

J. V.

vėl kas nors "prigavo", tik jau ne rusai. — V. J. S.

Sunku Australijoje

Blogai sveturgimiam Australijoje.

Reakcinė to krašto vyriausybė šurkščiai varžo ateivių spaudą, ne angliškai kalbančiųjų kultūrinę veiklą.

Sandara rašo: "Lietuvių laikraštis 'Tėviškės Pastogė' yra priverstas spausdinti tas pačias žinias ir straipsnius lietuvių ir angliškai kalbomis. Nedarysi to — laikraštis negalės pasirodyti".

Panašiai yra tuluose Pietų Amerikos kraštuose.

Argentinoje kiekvienas ne ispanų kalboje leidžiamas laikraštis, priverstas kiekvienoje savo laidoje išspausdinti pirmajame puslapyje editoriają ispanų ("kastizanų") kalboje.

Tiek Argentinoje, tiek Brazilijoje ateivių spaudai, ypačiai pažangesnei, labai sunku pasirodyti. — R. Mizara.

Gajus "Narodas"

Sakysiu, lietuviai yra tokie gajus narodas, kokių nerasi niekur kitur pasaulyje.

Kiek kartų klerikalai ir grigaitiniai jau išnaikino visus lietuvius Lietuvoje, o jie kaip veisiasi, taip veisiasi.

Dabar pats šventasis tėvas uždėjo pečėtį: į penkeris metus Lietuvoje nebebus nei vieno lietuvio!

Tikrai taip pasakė pats po-

piežius per Vatikano radiją, o jo kalbą atidrukavojo marijonų organas "Draugas" (rugsėjo 8).

Apie sudną dieną Lietuvoje už penkerių metų popiežius gavęs "dramatišku keliu" pranešimą iš vienos davatkos.

Senovėje ryšininko, atseit, pranešėjo pareigas eidavo arkangelas Gabrieliūs. Dabar, matyti, jį pavaduoja kokis davatkėlė ir "dramatišku keliu" siuntinėja pranešimus popiežiui. Gal per sapną, o gal dvasios pagavimą.

Man rodosi, būtų lengviau patikima, jei papa būtų paskelbęs tą pranešimą iš Lietuvos gavęs per Gabrielių. Kiek atsimenu Lietuvos davatkos nei lotynišai nesušnekėdavo. Popiežius lietuviškai irgi dar neišmoko. Tai kaip jie galėjo susikalbėti? — L. Jonikas.

Ant Dviejų Kėdžių

Phil Murray tiek prirašė apie Kongresą Industrinių Organizacijų (CIO), kad jam, pagaliaus, pritrūko temų ir jis patetiškai prakoše pro dantis: "Galų gale mes didžiujamės Amerikos Revoliucijos tradicijomis ir kova prieš tironus".

Tai skamba išdidžiai. Bet čia pat jis brutaliai apvožia tas tradicijas, smilkindamas kodylą Čiang Kai-šeko klikai, Syngmanui Rhee, imperatoriui Bao Dai ir, nors ir netiesioginiai, Ispanijos frankistams.

Lūpomis tai jis garbina prakilnias Amerikos revoliucijos tradicijas, o darbais jis remia tironus. — L. Pruseika.

Apie "Netolimą VLIKO Galą"

Tebeina karštos peštynės tarpe smetonininkų ir vlikininkų. Brooklyno Vienybėje Mr. Stungrys kelia aikštėn VLIKO pastogėje supuvimą ir išsigimimą. Jis rašo:

"Visuomenės nebus galima toliau nei nuraminti, nei užliūliuoti.

"Tuo labiau, kad tik dabar ta visuomenė su dideliu nustebimu ir išplėtomis akimis sužinojo, kad ši "tobuliausia" organizacija, taip visų garbinama, buvo sudariusi net specialią komisiją VLIKO autoritetui ir VT darbingumui tirti". Tokia gėda, kad nėra kur akių dėti...

"Būtų tikrai įdomu sužinoti kada ta komisija paskelbs visuomenei savo tyrimo rezultatus, juk tai būtų demokratiška. Ji medžiagos galėdavo, jei tik norėjo, prisirinkti labai daug. Galėjo apklausti daug liudininkų, surinkti jų parodymus, nors vien tik iš visų buvusių VLIKO narių. Deja, mes tos komisijos darbo rezultatų ir jos priimtų išvadų dar nežinome. Težinoma tik tas, kas tos komisijos nario Dr. J. Griniaus

ŠYPSENAS

Tas Nebesvarbu

Kunigėlis, atlankęs vieną neturtingą tautietį, pradėjo jį raminti:

"Nepamiršk, vaikeli, kad turtingiems bus sunku patekti į dangų", sakė jis. "Tai paties dievo sūnaus žodžiai".

"Šiandien tas yra pasenęs dalykas", atsikirto tautietis. "Šiandien reikia galvą sukėti ne apie tai, kaip turčius pateks į dangų, o kaip biednam išsilaikyti ant žemės".

Mažutis Admirolas

Labai mažas vyrukas, labai norėjęs tapti jūrininku, bet atmestas dėl mažumo, išbėgęs į rekrutavimo raštinę su džiaugsmu sušuko:

"Ar jau imami ir maži vyrai?"

"Kas tau sakė?" klausia raštininkas.

"Aš mačiau pranešimą prie didelės krautuvės: Užeikit ir pamatykit 20 colių Admirolą."

"Tai televizijos imtuvas, žiopy," atsakė raštininkas.

Nesusipratimas

Teisėjas, atsikreipęs į vyrą, kurs buvo patrauktas žmonos į teismą dėl alimontijos, tarė:

"Viską apsvarstęs aš nutariau duoti tavo žmonai \$50 mėnesį."

"Labai puiku," atsiliepė vyras. "Aš pats kai kada numesiu po kokią dešimkę".

buvo VLIKO pirmininkui pareikšta: "VLIKO dauguma pradeda išsiginti... Kova ir diskriminacija... pačiam e VLIKO yra jo sunkios ligos ženklas". Čia vyksta kažkokia "moralinė žmogžudystė", "VLIKO nebetenka žymios dalies savo rezistencinio charakterio", visa tai "reiškia netolimą VLIKO galą" (!!!).

"Taip kalba Darbo Federacijos atstovas, Lietuvių Fronto draugas...

"Ir turbūt VLIKO narys Dr. J. Grinius, būdamas "VLIKO autoritetui ir VT darbingumui tirti" komisijos narys, žino, ką kalba!"

Gerai, kad patys raketieriai kelia aikštėn raketierių išsigimimą. Tas atidarys akis daugeliui lietuvių, kuriuos Amerikos Lietuvių Taryba ir VLIKO yra suvedžioję. — Laisvė.

200 KARO LAIVŲ "PUOLA" KYL KANALĄ

BERLYNAS. — Vakariinės jėgos daro didžiulius manevrus prieš Kyl kanalą. Dalyvauja 200 karo laivų.

Karo laivai "puola" Kyl kanalą, o orlaiviai ir kariuomenė "gina".

Tai vis dalis amerikiečių barškimo ginklais.

BOURASSA

Rašo Gui Caron

Henri Bourassa gimė Montreale, 1868 metais. Jis buvo anūkas Louis-Joseph Papineau. Jo mirtis rugpjūčio 31 dieną, 1952, sulaukus 84 metų amžiaus, primena jo darbus — gerai atmenamus visų Kanados francūzų.

Bourassa buvo išrinktas į Atstovų Rūmus kaip liberalas per minėtinius 1896 metų rinkimus, kurie pastatė Laurier prie galios akivaizdoje karčios opozicijos iš Kvebeko katalikų hierarkijos pusės. Už trijų metų po to, gruodžio mėnesį, 1899 m., jis rezignavo iš seimo protestuodamas prieš Laurier valdžios nutarimą pasiųsti Kanados ekspedicinę jėgą dalyvavimui britų imperialistiniame užkariavime Pietų Afrikos. Griežtai priešindamas valdžios tarimui, Bourassa smerkė britų „užkariavimo ir plėšimo karus“ ir jos „baisią ambiciją nužudyti viso pasaulio žemlapį „raudonai“.

Jis rodė, kaip dalyvavimas Boer kare sudarys precedentą Kanados automatiniam įvėlimui į visus britų karus ir pranašavo, kad ateis diena, kada Kanados jėgos bus siunčiamos kariuoti Kinijoje! Labelle konstitucijos balsuotojai išreiškė savo protestą prieš Boer karą sugrąžindami jį į Atstovų Rūmus per aklamaciją.

1910 metais Laurier valdžia įnešė savo „Naval Bill“ su regimu tikslu įsteigti Kanados laivyną, bet aktualiai prirengti Kanados dalyvavimą artėjančiame imperialistiniame kare.

Bourassa kovojo prieš Navy Bill visu griežtumu. Jis buvo atsakomingas už pralaimėjimą Laurier kandidato 1910 m. ėrinkimuose Drumond - Arthabaskoj. Jam pavyko užsitikrinti, pamatu opozicijos Navy Bill, išrinkimą 27 savo tautinių pasekėjų 1911 metų rinkimuose. Masinis protesto judėjimas, uždegtas Bourassos ir Armand Lavergne, pastojo keilią Navy Bill priėmimui.

1912 metais Bourassa apleido provincialę politiką tikslu pašvęsti visą laiką dienraščiui Le Devoir, kurį jis įkūrė 1910 metais.

Iki 1917 metų, per Le Devoir puslapius ir lapelius, Bourassa buvo vyriausias spoksmanas masinės liaudies opozicijos prieš dalyvavimą kare ir prieš konskripciją.

Už Nepriklausomybę

Bourassa iškėlė idėją nepriklausomos Kanados su užsienio politika pagal Kanados interesus tikta. Jis reikalavo užbaigti prekybinę Kanados priklausomybę nuo Britanijos ir ragino prekiauti su visu pasauliu. Jis kal-

bėjo griežtai prieš tuos, kurie priešinosi priklausomybei britams vien dėl to, kad plėsti idėją prisijungimo prie Jungtinių Valstijų.

Le Devoir jis rašė, kad Jungtinių Valstijų finansiniai interesai nori išnaudoti Kanadą. Jis perspėjo savo kompatriotus, kad prijungimas prie Jungtinių Valstijų sudaro pavojų Kanados francūzų išsilaukimui kaip tauta.

Bourassos tvirtas nusistatymas prieš Kanados valdančiųjų ratelių vergiškumą linkui Britanijos darė jį spoksmenu ne tik smulkiosios buržuazijos, kurią jis atstovavo, bet ir visos Kanados francūzų tautos, nuo 1896 iki 1917 metų.

Didžiajame susirinkime prieš konskripciją prie Monument National teatro Montreale, 1917 metais, ant platformos, šale Bourassos ir Armando Lavergne, buvo Beckie ir Mike Buhay. Atstovaudami skirtingas klases ir visai skirtingas sociales pažiūras, kovingi socialistai ir nacionalistai stovėjo kartu Kanados nepriklausomybės ir jos opozicijos imperialistiniam karui klausimais. Nors neilgai, šis bendras frontas buvo branduolys masinio bendro fronto už Kanados nepriklausomybę ir taiką, kuris šiandien iškyla darbo klasės vadovybė.

Po gruodžio 17 dienos, 1917 metų, „konskripcinių“ rinkimų, iškilo klausimas apie Francūzų Kanados teisę nuspręsti savo ateitį. Francūzų Kanados žmonės išrinko 62 liberalus iš 65 sulyg Laurier prižado stovėti prieš konskripciją.

Kitose šalies dalyse, liaudies antikinės jėgos negalėjo sulaukyti karo bangos ir Borden valdžia buvo vėl išrinkta.

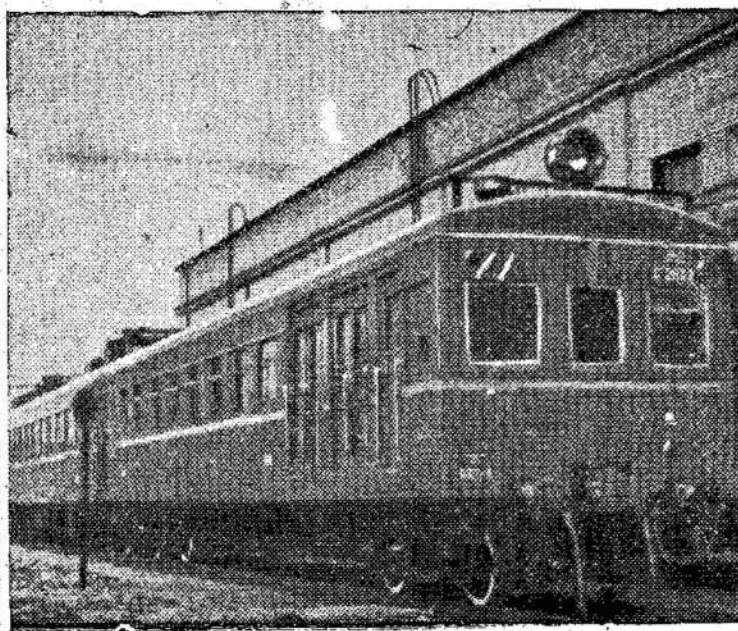
Svarbi Tradicija

Tai šiuo laiku, kada didžioji Spalio Revoliucija atnešė taiką ir teisę carinės Rusijos tautoms apsispręsti, Bourassa išsižadėjo masinės kovos.

Bourassos smulkiosios buržuazijos baimė masių, sykiu su katalikų hierarkijos spaudimu, privertė jį atsižadėti kovos ir Kanados francūzų vadovybės.

Nuo to laiko iki 1932 metų, kada jis apleido Le Devoir, ir iki antrojo pasaulinio karo, kada jis vėl pasirodė su paskaitomis, Bourassa tolinosi vis toliau nuo tikrų kompatriotų jausmų ir interesų.

Nežiūrint to, 1896 - 1917 metų Bourassa yra garbingos ir gyvos tradicijos mūsų žmonių. Tarp masių Kanados francūzų, darbininkų, fermerių ir vidurinės klasės

Rygoj, Latvijoje, dabar gaminami moderniški vagonai. Tu vagonų pavyzdžius matote šioj nuotraukoj. Latvija dabar smarkiai kyla industriniai, kaip ir kultūriniai.

Mirė Dr. Andrius L. Graičiūnas

Šių metų rugsėjo mėn. 7 d. Chicago's priemiestyje po ilgos ir žiaurios ligos mirė žymus Amerikos lietuvių visuomenininkas, veikėjas ir profesionalas, Dr. Andrius L. Graičiūnas.

Velionis gimė 1870 metų spalio 31 d., — vadinas, mirė sulaukęs beveik 82-jų metų amžiaus.

Per pastaruosius ketvertą metų Dr. Graičiūnas sirgo ir dėl to buvo atitrūkęs nuo visuomeninio gyvenimo.

Būdamas returte, susirgęs, praradęs regėjimą, jis buvo užlaikytas miestavose įstaugose, pirmiau Waukegano (Ill.) ligoninėje, o vėliau tuoloje prieglaudoje, arti Chicago's.

Velionis gimė Kupiškėje. Jaunystėje dirbo žemės ūkio darbus, dirbo „prie arklo“, taip sakant.

Amerikon atvyko pabaigoj 19-to šimtmečio ir čia jam teko sunkiai dirbti įvairūs darbai. Bet jis, sunkiai ilgas valandas dirbdamas, vakarais mokėsi. Ir savo paties pastangomis, sunkiu darbu ir griežtu pasiryžimu, Graičiūnas baigė gydytojo mokslą, — buvo vienas pirmųjų lietuvių gydytojų Amerikoje.

Čia tenka pasakyti, jog gydytojo profesija jo per daug netraukė. Jam rūpėjo visuomeniniai-kultūriniai darbas, darbas tarp lietuvių, darbas, kuriuo jis ryžosi pakelti lietuvių darbo žmonių kultūrinį ir, žinoma, ekonominį lygį. Visuomeniniai-kultūriniai darbe velionis veikė apie 50 metų.

Jis apsigyveno Chicagoje, kur daugiausiai buvo ir tebėra lietuvių ir ten dirbo, veikė. Pirmiau jis veikė su katalikais, vėliau su sandariečiais, o paskui, prieš virš

žmonių, karštas pasmerkimas „imperialistų“, kurie pardavė Kanadą svetimam imperializmui, ir nuoširdus šaukimas už nepriklausomą Kanadą, tvirtą ir laisvą, niekad nebus užmirštas.

20 metų, palaipsniui nutraukė su jais ryšius ir darbavosi su progresyve lietuvių visuomenė.

Tai buvo ženklyvas Dr. Graičiūno gyvenimo posūkis: kai kiti senesnio amžiaus žmonės, ypatingai profesionalai, kryptą į dešinę, tai Andrius Graičiūnas kryptą į kairę!

1940 metais, kai smetonizmas Lietuvoje žlugo, kai pats „tautos vadas“ Antanas Smetona pabėgo pas Hitlerį, kai Lietuvos Liaudies Seimas, pagaliau, nutarė pasiskelbti Lietuvą tarybine respublika, Dr. A. L. Graičiūnas rašė:

„Kunigai, rabinai, popai ir ponai prarado Lietuvos žemelį rojų. Nuskriaustasis, paniekintas žemutinis sluoks nis žmonių, kurie amžiais vergavo kunigams ir ponams, atbudo ir nusikratė galutinai vergijos jungą.

„Kas čia tokio baisaus ar blogo atsitiko, jei kunigas ir ponas turės sėti žirnius, sodinti bulves ir malkas skaldyti, kad iš prakaito savo sau gyvenimą padaryti, save prasimaitinti, kad iš bado nemirti?..“

Karo metu, kai Lietuva buvo okupuota naciško vokiečio, jos sūnūs ir dukros ryžtingai prieš okupantą kovojo, kai pasitraukusieji iš Lietuvos į Tarybų Sąjungos gilumą lietuviai organizavo lietuviškus dalinius Raudonojo Armijoje priešui mušti, tautai išlaisvinti, kai pačioje Lietuvoje partizanai triuškino vokiečius okupantus, Dr. Graičiūnas dirbo, veikė, kad suorganizuoti jiems čia šiokią tokią, kad ir nedidelę, pagalbą.

Jis dalyvavo didžiuliam Demokratinė Amerikos Lietuvių Suvažiavime, Newyorke, įvykusiame karo metu prieš desėtką metų. Jis ten garsiai kalbėjo, ragindamas visus darbuotis, kad padėti lietuvių tautai, vaitojančiai hitlerininkų okupacijoje, greičiau išlaisvinti.

Jis Kadaise Redagavo „Lietuvos Žinias“...

Montrealyje, Kanac'oje išeinanti savaitraštis „Nepriklausoma Lietuva“ redaguoja Jonas Kardelis, buvęs Kauno „Lietuvos Žinių“ redaktorius. „Lietuvos Žinios“, valstiečių liaudininkų organas, turėjo tam tikras liberalines tradicijas. Kadangi kairesnės legalės spaudos (bent dienraščių) Smetonos Lietuvoje nebuvo, tai „Lietuvos Žinios“ buvo svarbiausias opozicinis organas. Jame tam tikrą atgarsį rado demokratinės lietuvių tautos tradicijos, ir tai buvo bene švariausias ir rimčiausias Kauno dienraščių...

Bet tai praeitis. Jeigu paskaitote Jono Kardelio dabar redaguojamą laikraštį, tą nelaimingą „Nepriklausomą Lietuvą“, patikėti sunku, kad tai to paties žmogaus leidinys. „Nepriklausoma Lietuva“ pilna provokacinio sensacionalizmo, neatsakominguo, kiršinimo, šovinizmo, anti - semitizmo, ir ko ne?

Štai, pavyzdžiui, prieš mus šio mėnesio 3-čios dienos numeris. Mažas skyretis, pavadinamas „Juokdariai“, ir pasirašytas kažkokio „Mandrappypkio“, yra mažas maišelis nuodingų idiotiškų provokacijų prieš pažangią spaudą ir pažangius redaktorius. Tame pačiame puslapyje telpa „Pavergtoje Lietuvoje“ tirada, neva žinių rinkinys. Štai perlai:

„Tuoj po karo lietuviai žydams turėjo atiduoti batus ir kitą geresnį apavą“.

„Seniau bent viešai visokie kacapai stengdavosi pasirašinėti lietuvių pavardėmis ir slaptavardžiais...“

Sena šovinistinė daina: prieš rusus ir prieš žydus.

„Baisų nusikaltima“ Kardelio organas atitranda tokiaime atstikime: Vilniaus „Tiesoje“ pastebėjo, kad straipsnis apie Žuvinto ežero grožį iliustruotas Ch. Levino nuotraukomis. Ir „Nepriklausoma Lietuva“ sako:

„Anksčiau jokie Levinaikos ten nekeldavo, o dabar net šios rūšies gamtos rezervatuose šeimininkauja žmonės, kurių prieš tai niekas ir niekad nepamatydavo. Levinas, aišku, žydiška pavardė, ir skandalas „Nepri-

Dr. A. L. Graičiūnas buvo taurus asmuo, geras savo tautos patrijotas, liaudies draugas, nenulstantis veikėjas. Jis mirė, kaip ir daugelis tokių žmonių, biednatvėje, sakytume, skurde.

Jam turto sukrovimas niekad nerūpėjo ir jis pasiepė tuos savo kolegas, kurie turėta krovė, nekrepdamį dėmesio į visuomeninius reikalus. Amžina jam atmintis!

„Laisvė“.

Dalinio kė ataku

Beveik nos buvo nelaisvėn vyko pas nys perki priešas g apsisakė. ti svarbi lerininkai vo Kesel atakas, m jo hitleri

Kiekvie Informac naujus

laimėjim kėlė kari jų jėgas. tiko kari macijos apie Polo si kariai kiai mies priešas, 2 pasiruošė bai.

Hitleri kaimo Ze buvo su ginklų ir Jie iš vis laikyti r

Mūsų be palio Mišosvai pėstinink tų savo r mų griuv

Po. a Keselio mą Zelio dešinės į sų dali stengėsi mą. Išril reivius, kuoti, t sužlugdy artėjo p lerininka skrido d čių bomb mėtė at mis, o, sargą, n mai ir š džių.

— Už vadas K tomatą, myn. Į dalynys.

klausom yra, kad ka pava vinto ež viskas t (laisva buvo J Hitlerio, matyti, dar ser ma Liet

„Lietu guli išni jų pači rias Ju Nauja

Tėvynės Karo Frontuose

J. MACIJAUSKAS

(Tęsa)

Dalinio vadas Keselis įsakė atakuoti.

Beveik pusė fašistų kolonos buvo sunaikinta, paimta nelaisvėn; likusiems vos pavyko pabėgti. Keselio dalinys perkirto plentą, kuriuo priešas gabenao šaudmenis, ir apsikasė. Mėgindami atsimiti svarbią komunikaciją, hitlerininkai tris kartus atakavo Keselio dalinį. Atrėmę atakas, mūsų kariai toliau vijavo hitlerininkus.

Kiekvieną dieną Tarybinis Informacijos Biuras skelbė naujus Tarybinės Armijos laimėjimus. Šie pranešimai kėlė karių nuotaiką, didino jų jėgas. Su džiaugsmu šūtikio kariai Tarybinio Informacijos Biuro pranešimą apie Polocko išvadavimą. Visi kariai žinojo, kaip smarkiai mieste buvo įsitvirtinęs priešas, žinojo, kad jis buvo pasirodęs ilgalaikiai gynybai.

Hitlerininkai atsitraukė kaimo Zelionij bor link, kur buvo sukonzentruota daug ginklų ir produktų sandėlių. Jie iš visų jėgų stengėsi sulaukyti mūsų dalinius.

Mūsų artilerijos pabūklai be paliovos šaudė į priešą. Minosvaininkai veikė netgi pėstininkų priešakyje, išdėstę savo minosvainikus už namų griuvėsių, patvorinose.

Po artilerijos paruošimo Keselio kariai atakavo kaimą Zelionij bor. Iš kairės ir dešinės į ataką ėjo kiti mūsų daliniai. Hitlerininkai stengėsi žūt būt išlaikyti kaimą. Išrikiavę visus savo kareivius, jie mėgino kontratakuoti, bet kontrataka buvo sužlugdyta. Mūsų kariai vis artėjo prie Zalionij bor. Hitlerininkams į pagalbą atskrido dešimtys pikiruojančių bombonešių. Lakūnai apmėtė atakuojančius bombomis, o, išėikvojusieji jų atsargą, nusileisdavo visai žemai ir šaudė iš kulkosvainikų.

— Už Staliną! — suriko vadas Keselis ir, iškėlęs automata, pirmasis puolė pirmyn. Į ataką įsijungė visas dalinys. Netrukus vienas ka-

klausomos Lietuvos" akyse yra, kad fotografas su žydiška pavarde fotografavo Žuvinto ežero grožį! Matote, viskas turi būti "judenrein" (laisva nuo žydų), kaip tai buvo Trečiajame Reiche, Hitlerio, rojuje, iš kurio, kaip matyti, dvasinės inspiracijos dar semiasi "Nepriklausoma Lietuva."

"Lietuvos Žinių" tradicijos guli išniekintos, išniekintos jų pačių buvusio redaktoriaus Jono Kardelio.

Naujaskurys Liaudininkas (Vilnis)

rys pamatė, kad dalinio vadas, bėgęs greta jo, staiga sustojo, stvėrėsi už krūtinės ir krito ant žemės. Karys pripuolė prie jo.

— Drauge vade!

Dalinio vadas tylėjo. Stabtelėjo dar vienas karys, kitas, atskubėjo sanitarai. — Užmuštas! Nėra jau vado... — pasklido mūsų lauke.

Dalinio kariai, išgirdę apie mylimo vado mirtį, dar įnirtingiau kibo į priešą. Neiminos, nei sustiprėjusi kulkosvainikų, automatų ugnis nepajėgė jų sulaukyti. Skyriai, būriai, kuopos ryžtingai šuoliu visai priartėjo prie kaimo ribų; hitlerininkai net nespėjo pasprukti ir išsiveržti iš kaimo. Beveik visi hitlerininkai buvo sunaikinti arba paimti nelaisvėn.

Kariai susikaupę, pagriežtėjusiais veidais, paskutinį kartą saljutavo savo žuvusiam vadui.

Lygioje, saulės nužertoje pievoje, už kaimelio, išdygo gelsvo smėlio kauburėlis. Iš paprastų sviedinių dėžės lentų pionieriai sukėlė paminklą.

Pro šviežiai supiltą kapą kariai skubėjo į vakarus.

Per dvi savaites junginio daliniai, be paliovos puldami, nužygiavo 55 kilometrus į rytus nuo Polocko, forsavo Drisos upę, išvadavo 148 gyvenvietes, tris geležinkelio stotis, paėmė daug belaisvių, karinės technikos ir įvairių sandėlių.

Armijos ir fronto vadovybė savo įsakymais išreiškė padėką lietuviškiems daliniams už nepaprastą narsumą ir ištvermę. Kareivių knygutėse buvo įrašytos Vyriausiojo Kariuomenės Vado draugo Stalino padėkos. 400 junginio karių buvo apdovanoti ordiniais ir medaliais.

Būk Sveika, Lietuva!

Tarybinė Armija galutinai palaužė vokiškųjų grobių galią. Vis naujais ir naujais smūgiais Tarybinė Armija ardė nepaprastai ilgą frontą, priversdama hitlerininkus trauktis. Vokiečiai, kur tik galėdami, įnirtingai gynėsi, daug sykių kontratakavo, bet tarybiniai daliniai, vienur apsupę juos, naikino, kitur, sulaužę jų gynybos liniją, vijavo į vakarus.

Informacijos Biuras pranešė, kad armijos generolo Černiachovskio vadovaujamos III Baltarusijos fronto armijos perėjo Tarybų Lietuvos sieną. Prasidėjo taip ilgai lauktas lietuviškos žemės vadavimas. Liepos 9 dieną buvo išvaduoti švenčionys, 10 dieną — Utena. Liepos 13

dieną Tarybinis Informacijos Biuras pranešė apie Tarybų Lietuvos sostinės Vilniaus išvadavimą.

Lietuviškame junginyje buvo tikra šventė. Karininkai ir kareiviai karštai sveikino vieni kitus su naujomis pergalėmis. Į orą lėkė kepurės, žmonės bučiavo, juokėsi, dainavo. Visų akyse spindėjo džiaugsmo ašaros.

— Artilerija, duokš ūsą! — šaukė maziukas, juodas lyg varnas, žvalgas baltaplaukiui, milžiniško ūgio artileristui.

— Ištepsi dar... — gynėsi artileristas ir visos baterijos padedamas mėčiojo žvalgą kone į padebesius.

Virėjai paruošė ypatingai skanius pietus.

Visi nekantriai laukė įsakymo žygiuoti į Lietuvą.

Įsakymas žygiuoti Tarybų Lietuvon buvo gautas liepos 13 dieną.

Junginys nužygiavo 530 kilometrų maršrutu: Polockas - Tverčius - Svedesai - Subačius - Panevėžys - Šiauliai.

Buvo karštos dienos, drabužiai lipo prie kūnų, keliai skendo dulkių debesyse. Žmonės per parą sukdavo po 50 ir daugiau kilometrų, tik valandėlei sustodami prie šulinių arba prie garuojančios lauko virtuvės.

Ilgos pėstininkų, sunkvežimių, vežimų ir patrankų virtinės slinko pirmyn. Tik ką išvadotoje tarybinėje žemėje kariai matė šurpius vaizdus.

Kaimas... Jis išliko tik žemėlapyje. Nėra nė vieno sveiko pastato, nė vieno gyventojų. Vietoj namų — pelenų krūvos, juodos degėsių dėmės. Traukdamiesi hitlerininkai paliko paskui save dykumą.

— Tą patį fašistai daro ir Lietuvoje, — kalbėjosi kariai.

— Žinoma... O gal nespės sunaikinti, jei lipsime jiems ant kulnų? — samprotavo jie.

Daliniai sustojo poilsui. Pamiškėje stovėjo daržinė. Joje dabar gyveno iš fašistų nagų ištrūkę žmonės. Iš daržinės išbėgo maži vaikai. Mostiguodami rankomis, čiauškdami, jie sveikino tarybinius karius. Pravirose duryse pasirodė žilas senukas. Jis nusiėmė kepurę ir, žemai nulenkęs galvą, sučeptėjo bedantę burna:

— Sveiki gyvi, sūneliai!

Kariai apsupo senuką.

— Kaimas mūsų buvo didelis, — pasakojo senukas, — gražus, linksmas. O dabar nieko nebeliko... O vokiečių kiek čia per tuos metus pabuvojo. Visokių muni-

džių, ir dar kitoniškų. Išžudė žmonių tiek, kad ir suskaičiuoti sunku.

Senukas pasakojo apie kaimo seniūną, kurį vėliau nubaudė liaudies keršytojai partizanai.

Užėmę kaimą, vokiečiai surado išdaviką — vadinosi jis Petrovičius — ir paskyrė jį kaimo seniūnu. Petrovičius lygiai taip pat, kaip ir hitlerininkai, plėšė gyventojus, tyčiojosi iš jų. Kartą saulėtą pavakare merginos, eidamos iš lauko, užtraukė tarybinę dainą. Nepatiko daina išcavičui. Jis iškvietė gestapą ir suvarė visus kaimo gyventojus į aikštę. Daugiau kaip šimta žmonių sušaudė. Saudyčiam, visai tyčiojosi iš savo aukų: vertė išsikasti sau kapą, šokti prie kapo, dainuoti, badė durtuvais ir tik po to šaudė.

— Zuvo visa mūsų šeima, — liūdnai skambėjo senio balsas. — Išliko štai anūkai ir aš, senis.

Kartą tamsią naktį į vokiečių užimtą kaimą nepastebėti įsmuko penki partizanai. Visą dieną jie sekė išdaviko žingsnius. Sutemus jie pasislėpė prie Petrovičiaus namų. Nė pelė nesucypė, kai vienas partizanų tyliai pašalino stovėjusį čia policininką ir užsimitė jo milinę. Visi laukė, kada išsiruos iš komendantūros kaimo seniūnas. Laukti teko neilgai. Pasigirdo žingsniai. Dū hitlerininkai ėjo priekyje, du užpakalyje, o vidury — Petrovičius. Priėjęs prie vartelių ir pastebėjęs prie savo namų sargybinių, išdavikas nusprendė, kad jis jau saugus ir atleido apsaugą.

Partizanai greitai susidorojo su išdaviku. Pamatę kiemė pririštą eržilą, kurį Petrovičius, apiplėsdamas kolūki, pasiėmė sau, partizanai pasodino išdaviką į balną, priišo jį ir išleido eržilą už vartų. Pusdienį bėgiojo eržilas po apylinkes, neprisleisdamas prie savęs žmonių, tartum norėdamas visiems fašistams ir jų bernams parodyti, koks likimas skirtas kiekvienam išdavikui. Hitlerininkai po to nekartą mėgino paskirti kitą kaimo seniū-

ną, bet daugiau išdavikų neatsirado.

— Tač fašistai visą kaimą sudegino, o išlikusius gyventojus sušaudė... — bairnubaudė liaudies keršytojai senukas.

Vaidučiai emė kukčiuoti.

Kariai švelniai glostė jų galveles.

Netrukus daliniai išžygiavo toliau.

Liepos 17 dieną daliniai pasiekė sugriautą Vakarų Baltarusijos miestelį Kazėnus.

Priešakinėje kolonoje buvo Motiekos dalinys. Varginantis žygis nedrumstė geros karių nuotaikos. Oriolo, o vėliau Baltarusijos kautynių užgrūdinti, jie ryžtingai ėjo pirmyn, kad stotų į kautynes naujajame bare — savo gimtojoje žemėje.

Už Kazėnų, prie vieškelio, kariai valandėlei sustojo.

— Nuo čia prasideda Tarybų Lietuvos žemė. Sveikinu jus, kariai ir karininkai! — tarė savo kariams vadas.

Žalios pievos, kur-ne-kur gelsvų rugių ruoželis, toluomoje susigūžusios bakūžės; jei įsiklausytum, išgirstum, kaip pagrioviuose čirškia žiogai. Kariai išplėstomis akimis žiūrėjo į šią gražią žemę, kurios jie taip ilgai nematė, kurios taip ilgėjosi. Iš karto pakvipo visais įmanomais tėviškės kvapais, siūbtelėjo šilti atsiminimai...

— Būk sveika, mūsų Tarybų Lietuva!

Galingas "valio!" išsiveržė iš karių krūtinų. Kuopos užtraukė lietuvišką dainą. Pirmoji lietuviška gyvenvietė buvo Disnos kaimas. Gyventojai būriais bėgo prie plento pasitikti mūsų karių. Mergaitės, vaikai nešėsi ramunių glėbius, o moterys, vyrai vaišino kuo galėdami taip ilgai lauktus sūnus, brolius.

— Sugrįžote, vaikeliai!..

— kalbėjo susijaudinusi moteriškė, atlėkusi su šilto, puotojančio pieno kibiru. Lyg netikėdama, čiupinėjo pirmo pasitaikiusio kario milinę. — Savi... sūneliai... sugrįžote. Ir kokie dailūs.

(Bus daugiau)

Jeį Norite Pirkti ar Parduoti

Namus, Apartmentus, Hotelius ar kitokius Biznius, mes mielai suteiksime sąžiningą patarnavimą. Pardavimui turime didelį pasirinkimą. Prašome Kreiptis:

JOHN BARCAS

(Lietuvis)

Atstovauju

A. HOLLOWCHAK REAL ESTATE

855 College St.

Tel. LO. 7152

Namų Adresas

213 KEELE ST.

Tel. LY. 8707

Montrealo žinios

Smarkiai Protestuoja Prieš Fėro Kainos Pakėlimą

Kaip žinia, Montrealo Transportacijos Komisi ja nutarė pakelti važinėjimo kainas, tai yra, gatvėkarių ir autobusų fėrą. Pradedant su rugsėjo 20 d., montrealiečiai jau turi mokėti pilnai 10 c. už vieną tikieta (lig šiol buvo 3 tikietai už 25 c.). Dėl kainos pakėlimo susidarė didelė banga protestų. Protestuoja unijos, šiaip įvairios organizacijos ir nemaža dalis miesto tarybos narių. Buvo sušauktas ir masinis protesto mišingas rugsėjo 15 d., St. James Marketo salėje. Tarp kitko, miesto tarybos narys, kuris daugiausiai įdėjo iniciatyvos mitingo sušaukimui, Charles Lafontaine, davė pasiūlymą, kaip visi važiuotojai masiniai gali užprotestuoti prieš kainos pakėlimą, būtent: kad visi važiuotojai įlipdami į gatvėkarį ar autobusą, mokėtų konduktorius su \$2 bila. Jis sako, apskaičiuota, kad kiekvienas konduktorius perleidžia apie 1,000. "Tuomet", sako jis, "konduktorius turės turėti dėl gražos 3,000 kvoterių, 2,000 penktukų ir 5,000 varinių centų, neskaitant to, kad jis dar bus priverstas turėti

apie \$1,000 dolerinių bilų." Jei tą padarytų važiuotojai ir priverstų konduktorius tiek gražos turėti, tai "jam reikėtų sunkvežimio viską nusiųžti ir bent keturių policininkų apsaugai."

Miesto tarybos valdyba yra nutarusi apeliuoti prieš kainos pakėlimą. Tuo tarpu siekiama pakėlimą kainos ant fėro atidėti, kol apeliacija bus išklaudyta. Ar Komisija bus išklaudyta. Ar Komisija skaitysis su miesto pageidavimu, šiuos žodžius rašant dar nėra žinios.

Tuojau Bus Naudojami Parkinimo Myteriai

Ateinančią žiemą gal bus čia įvesti išbandymui automobilių pastatymo (parkinimo) myteriai. Tokią nuomonę susidarė miesto tarybos važiuotės ir automobilių parkinimo komitetas. Jie sakosi išstudijavę apie 60 šio kontinento miestų praktikavimą ir atradę, kad yra patogus ir naudingas daiktas turėti pastatymo vietoj myterius.

Komitetas dabar tariasi su policija ir miesto planavimo departamentu. Jeigu šie pritaris tam, darbas tuojau bus pradėtas. Jeigu pasirodys, kad myterių stulpai žiemą nekliudys per daug sniego nu-

vežimui, tai bus įvesta masiniai myteriai ir tas už automobilių pastatymą, manoma, miestui daug pajamų suteiks.

Unijos Kreipiasi į Premjerą Duplessį

Kanados Katalikų Darbininkų Konfederacija, į kurią afiliavusios visos katalikų sindikatų unijos Kvebeko provincijoje, pereitą savaitę atlaikė savo 31-ąją metinę konvenciją Shawinigan Falls mieste. Dalyvavo virš 400 delegatų. Tarp kitko konvencija vienbalsiai nutarė kreiptis prie provincijos premjero Maurice Duplessio, kad šis pats tiesioginiai imtųsi žygių išaiškinimui kritiškos padėties sąryšyje su asbesto mainierių didžiuoju streiku, įvykusi 1949 metais.

Pasirodo, kad didelis skaičius kaltinimų teismu prieš streikierius dar ir dabar tebevedamas. Kitais žodžiais sakant, buvusieji streikieriai, kurie tada drįso streikuoti prieš amerikonišką asbesto kompaniją, dar vis — net ir po trijų metų — terorizuojami. Unijos sako, kad provincialis darbo ministeris Antonio Barrette ir teismabūčio atstovas Antoine Rivard, yra keliais atvejais pasižadėję iširti dalykus ir sustabdyti mainierių tarysą po teismus, bet lig šiol nieko nedarė.

Vairgiai ko galima tikėtis ir iš Duplessio. Juk jo paties įsakymu policija tada žiauriai daužė streikuojantiems mainieriams galvas. Jo policijos agentai ir dabar visur ir kiekvienam streike deda pastangas, kad sulaužyti streikus. Ar gali Duplessis dabar ką padėti nukentėjusiems ir kankinamiems mainieriams?

Viesėjosi Pas Brolius

Buvusi montrealietė, o dabar gyvenanti New Glasgow, ūkyje, Antanina Milevičienė, tris savaites paviešėjo pas brolius New Yorke. Jos broliai, kaip žinia, irgi buvę montrealiečiai, Valius, Pranas ir Alfonsas Bunkai.

Paviešėjus pas brolius, apilankius įdomesnes New Yorke vietas, bei lietuvių centrus, Antanina, puikiai patenkinta kelione, grįžo namo vėl prie savo kasdieninio darbo.

Serga

Šiomis dienomis susirgo Albertas Šileris. Neteko patirti kokia liga serga.

ROMA. — Čia, netoli popiežiaus karalijos, yra viena bažnytelė, kurioje amerikietis protestonų kunigas aptarnauja protestonus. Bet jis susiduria su sunkumais.

Romos policija uždraudė jam veikti. Girdi, turi gauti leidimą, o leidimo jis ieško jau pora metų.

Eisenhoweras vaidina "monkey" savo šalininkų tarpe New Yorke viešbutyje. Apie jį susirinkę visų valstijų atstovai. Šiame susirinkime jis

pasakė, kad jis nenori būti vadinamas "žmogus, kuris gali atnešti taiką," bet "žmogus, kuris dirba dėl taikos."

Katalikai esą nusistatę išvertę 1,000 katalikų į savo spausti jį iš tenai, nes jis attikėjimą.

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

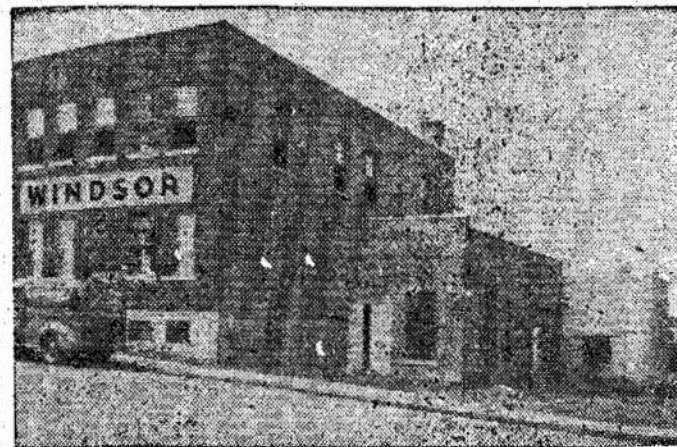
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRENMORE 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame is namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENMORE 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriauciūnas, A. Majauskas

Siais laikais gražiai padėti, gražti, bet lauk tikrovę, kasaulio ir jos eiga. kad tie p matai įsi ma tą til dažniau l gyvena ir ir visai n bus, bile klojasi ši

Be abe stato ir v mą į die džiūma ž voja taip Mažai žr mo eiga, tokių, ku acijas, ie do atspė paveiks e

Pačiu visiems ž saulį, yra tų ir Va tai labai žmogui t kokia til acijoj, k Tiktai ak rove ir žmogus veiksmus ateities.

Kokia vė, kas l rū santų mu labai vios min darbo ž tarp ką pažinti, l sluoksni kurie ba ir jos jį vyzdžiūi son, vier kiausiu dažnai c labai atų kų išsis naudosir

Savo : viškoj sį "Kyša faktų yr kaip nuc donų ir.

"Niek lizacijos toks g kaip ka žmogus, ventoriu kintojas.

"Kaip talizmo teikdami bos turt pagamin jus.

"Vaka tytojai, liavas A džiūngl cionalizr čiau ar

Tikrovė ir Perspektyvos

Rašo J. Yla

Šiais laikais daug politikierių ir diplomatų moka gražiai pakalbėti, daug pažadėti, gražius planus sudaryti, bet labai mažai gilinasi į tikrovę, kuri nusako viso pasaulio ir atskirų tautų istorijos eigą. Dažnai būna taip, kad tie politikieriai ir diplomatai įsivaizduoja, jog galima tą tikrovę apeiti. O dar dažniau būna taip, kad jie gyvena ir veikia su šia diena ir visai negalvoja, kas rytoj bus, bile tik tai jiems gerai klojasi šiandien.

Be abejonės, lyderiai nuostato ir visuomenės atsinešimą į dienos problemas. Didžiama žmonių šiandien galvoja taip, kaip jų lyderiai. Mažai žmonių žiūri į gyvenimo eigą kritiškai. Bet yra ir tokių, kurie analizuoja situacijas, ieško tikrovės ir bando atspėti, kaip ta tikrovė paveiks ateitį.

Pačiu didžiuoju klausimu visiems žmonėms, po visą pasaulį, yra taip vadinamų Rytų ir Vakarų santykiai. Už tai labai svarbu kiekvienam žmogui turėti aiškia idėją, kokia tikrovė yra šioj situacijoje, kokią ateitį ji lemia. Tik tai aiškiai suprantant tikrovę ir jos veikmę į ateitį, žmogus gali orientuoti savo veiksmus dėl geresnės savo ateities.

Kokia gi tuomet yra tikrovė, kas liečia Rytų ir Vakarų santykius? Šiuo klausimu labai susirūpinę visi blaiivos minties žmonės. Ne tik darbo žmonių tarpe, bet ir tarp kapitalistų. Tenka pripažinti, kad konservatyviškų sluoksnių tarpe yra žmonių, kurie bando surasti tikrovę ir jos įtekmę į ateitį. Pavyzdžiui, Dorothy Thompson, viena iš konservatyviškiausių žurnalistų, labai dažnai diskutuoja klausimą labai atvirai, be diplomatiškų išsukinėjimų. Čia ir panaudosime jos žodžius.

Savo skiltyje konservatyviškoj spaudoj ji rašo:

"Kyšančiu šio šimtmečio faktų yra smukimas Vakarų kaip nuolatinių pasaulio valdonų ir taikytojų.

"Niekas visoj žmonių civilizacijos istorijoje nebuvo toks gabus ir energingas, kaip kad baltasis Vakarų žmogus, kaip atradėjas, inventorius, promoteris, naikintojas.

"Kaip modernišką kapitalizmo inventorius, įvairiai teikdami energiją dėl gamybos turtų, Vakarai taipgi pagamino komunizmo išradėjus.

"Vakariniai imperijų statytojai, kurie iškėlė savo vėliavas Arktiko platybėse ir džiunglėse, taipgi sukūrė nacionalizmą, idėją, kuri, anksčiau ar vėliau, sunaikins va-

karines imperijas — ir vėliausiai visas kitas.

"Tokiu būdu Vakarai sukūrė modernišką pasaulio tezij ir antitezij. Rusijoje, Azijoje, ir Viduriniuose Rytuose, jie dabar priversti trauktis, ir daug anksčiau, negu kitu atvejų būtų reikėję, jei ne broližiški pasauliniai karai, iškėlę dėl konfliktų pačiuose Vakaruose".

Trumpai tariant, viskas, kas iki šiol įvyko, buvo istorinio visuomenės socialio vystymosi produktas. Kapitalistai sukūrė imperijas ir jų griovėjus, taipgi ir naujos visuomenės išradėjus. Kapitalizmas taipgi buvo išdava socialio visuomenės besivystymo.

Toliau ji rašo:

"Ir šiandien Vakarai, kurių žodis, ar tai Didžiosios Britanijos, Francijos, Olandijos ar Jungtinių Valstijų ištartas, tik vakar buvo 'įstatymas', atvirai išjuokiami; pakartotinai pasirodo, kad jie negali apginti savo investicijų ar piličių.

"Tokia tai padėtis ir toks tai krizis, kuriuos abudu kandidatai į Jungtinių Valstijų prezidentus mato prieš save. Abudu žino, kad Trumano sulaikymo rodant jėgą politika buvo atsukta į kitą pusę. Tai ne tarybinis pasaulis sulaikomas, o vakarinis — Europoje, kur nei jokia kombinacija valstybių neįdrįsta šiandien rizikuoti su atstatymu Europos senų viešpatysčių ir istorinių avanpostų — Rytų Prūsijoje, Varšuvoje, Budapešte, Pragoje — prieš Tarybų Sąjungą; sulaikytas Azijoje — Korejoje, Indo - Kinijoje, Malajuose ir Japonijoje".

Ji sako, kad tą gerai žino ir Eisenhoweras ir Stevensonas, prezidentiniai kandidatai. Situacija nemaloni, bet negalima nesiskaityti su ja.

Toliau ji aiškina, kokia išėitis iš tos situacijos:

"Yra du būdai išėjimui iš apsupimo situacijos. Vienas

yra bandyti prasiveržti su jėga, neatsižvelgiant didelės rizikos. Tą padarė Hitleris, norėdamas išsilaužti iš Versalio sutarties varžtų. Buvo aiškiai pademonstruota, kad tas nebuvo, atsižvelgiant į rezultatus jo paties kraštui, gera idėja".

Eisenhoweras ir Dulles užsiminė apie tokį "išsiveržimą" iš sulaikymo, bet visa Europa tuojau išsigandusi ir pradėjusi rėkti.

"Kitas yra konsoliduoti visus turimus resursus, įskaitant intelektualinius; vengti visuotinių pasižadėjimų; laikytis veikimo laisvės; ir stebėti ir išnaudoti kiekvieną progą kurstyti nedrauginę sąjungininkų vienas prieš kitą, saugantis kiekvieno žygio, kuris vienytų juos".

Dorothy Thompson labai atvirai ir aiškiai perstatė esančią tikrovę ir amerikiečių politiką. Trumpai kalbant, amerikiečiai su savo sąjungininkais bandė ir tebebando atstatyti senovę, Vakarų viešpatavimą visame pasaulyje, bet jie tapo sulaukyti visur, Europoje ir Azijoje. Ir dabar jiems tik du išėjimai: veržtis su ginklu arba kurstyti progresyves šalis, kad jos tar psavės susipeštų. Ir tas ir tas planas negarbingas.

Bet mums yra kalama dieną ir naktį, kad amerikiečiai gina demokratiją, laisves ir tautų nepriklausomybę nuo bolševikų agresijos. Iš to, kas viršų Dorothy Thompson pasakyta, matome visai ką kitą. Amerikiečiai nori pasukti istoriją atgal, istoriją, kuri yra logiškas visuomenės vystymosi procesas, už kurį kalti patys Vakarai, kaip ir visi kiti.

PLIENO GAMINTOJAI NORI \$20,000,000

TORONTO. — United Stelworkers of America unija, turinti 53,000 narių, reikalauja pakelti algas, bendrai ant \$20,000,000 per metus.

Imant kiekvieną darbininką atskirai, išeis po 20 centų į valandą.

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

Tel.: BELairs 2200.

Valandos: kasdien nuo 3 iki 4 v. po piet, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius. Vakarais: tikrai pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gyduu įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X-Rays) Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams pagiginta kaina

4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Kiek žmogus Turi Gerti Vandens, Norint Tinkamai Palaikyti Sveikatą

Daug žmonių skundžiasi: — Na, nežinau, ką duociau už gerą patarimą, kad galėčiau vandens gerti.

Trys ketvirtadaliai žmogaus kūno svorio susideda iš vandens.

Yra surasta, kad vanduo normalizuoja ir lengvina veikimą kūno celių (ląstelių), raumenų ir kitų audinių. Net ir dantų palyvoje yra mažas procentas vandens.

Daugelis žmonių bando palaikyti kūno mašineriją dirbtiniais gėralais. Tokie gėralai gali patarnauti tik laikinai, bet ne ant visados.

Gyvybę galima palaikyti per kelias savaites be maisto, bet be vandens niekas negalės ilgiau gyventi, kaip kelias dienas.

Vanduo yra pažymėtinai svarbi kūnui medžiaga. Todėl reikia jį gerti, kad sudrūtinti kūną ir pailginti gyvenimą.

Vanduo reikalingas, kad vidutiniai atskiestų maistą viduriuose. Jis paskatina vidurių veikimą ir palengvina maisto virškinimą.

Kūnas turi būtina, neatidėliojant gauti tam tikrą kiekį vandens. Kitaip išmatų pašalinimas gali būti sutrukdymas tam tikruose organuose, kaip kad žarnose, plaučiuose, inkstuose, odoje.

Yra atsitikimų, jog žmonės gauna inkstų uždegimą todėl, kad neužtektinai vartoja vandens, kad atskiestų daugybę susirinkusių nuodų. Tokiam atsitikime žmo-

gus 40 ar 50 metų amžiaus, o jau atrodo pasenęs; jo veidas susiraukšlėjęs, sunykęs; rodosi, jau rengiasi prie mirties.

Vanduo vertas didelio pagyrimo. Jis tvarko cheminį maisto ir kūno medžiagų veikimą taip, kad jos eina į tą vietą, kur reikia.

Vanduo palaiko pastovų cheminį balansą kūne, taipgi reguliuoja energiją ir kontroliuoja normalią šilumos temperatūrą.

Kiek žmogus turėtų gerti vandens per dieną?

Čia galima palikti tą klausimą kiekvienam asmeniui spręsti. Tatai priklauso nuo to, kokį maistą žmogus valgo, kokius prieskonius vartoja, taipgi nuo to, kokį darbą dirba, kokiame ore, kaip užsilaiko gyvenime ir ar moka save kontroliuoti.

Žinoma, negalima griežtai nustatyti žmogui, kiek jis turi vandens išgerti; bet būtų geriausia vartojant nuo 4 iki 6 stiklinių per dieną, po 12 uncijų kiekvienoj stiklinėje. Karštyje, žinoma, daugiau.

Maistas skatina žmogų daugiau vandens gerti. Jei-gu naudojama daugiau krakmolinių valgių ir proteinų, taip maitinantis, turime žinoti, žmogus yra verčiamas troškulį atmiešti.

Bet daugelis griebiasi dirbtinių gėrimų, kaip kad Coca-Cola ar sodė vieton vandens. (Pabaiga ant 12 pusl.)

Montrealo Lietuvių Gėlininkas

Marcel Allard

Gėlės ir bukietai visokiems reikalams

CR. 3533 - Telefonas - Res. DO. 3696

6420 Iberville St.

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ

PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,

Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai

Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir

vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager

(Reed's Renting Service Reg'd)

HOVARD FAST

Vertė A. Andrėnas

Paskutinė Riba

(Taša)

Mažasis Vilkas nekrustelėjo. Merėjus pasižiūrėjo į dar rūkstantį revolverį ir, nepakeldamas akių, tarė Frilendui:

— Trimituoti puolimą!

Mažasis Vilkas pasuko arkli ir, nulėkė šešėlin. Trimito garsai perskrodė tylą, smulkiai subildėjo kanopos, tarsi būgnai būtų pritarę dūdoms tuščioje koncertų salėje, ir visas dalinys, vienu judesiu pavaręs arklius, giliai, beveik aiškiai atsiduso.

Tada Uintas mostelėjo ranka ir parodė į kalvos viršūnę, kur rožinio dangaus fone ir skaisčiai raudonos saulės segmente staiga iškilo ilga raitelių grandis. Jų buvo virš aštuoniasdešimt, visi padermės vyrai, — labai seni ir labai jauni, ir brandę kariai pilname jėgų žydėjime.

Merėjaus raitija šoko į priekį, ir siautingas beveik tūkstančio kanopų bildesys nuslopino trimito garsus. Sušvytravo raitininkų kardai, ir, kai arkliai užėmė kalvos papėdę, užgeso paskutinės šviesos prošvaistės. Bet raitininkų siluetai ant viršūnės nepajudėjo iš vietos.

Staiga šajėnai nėrė žemyn, savo kariškiu šauksmu papildydami nelemtą orkestrą. Jie taip agniai lėkė raitijos link, jog atrodė, kad raitininkų rankose ištiesti kardai tuoj kiaurai juos pervers; bet, neprilėkė keleto žingsnių, indėnai netikėtai persiskyrė, ir tartum margi kaleidoskopo stikliukai, pabirdami tamsioje besisklaidančių plunksnų vėtroje pasisukiojo ant savo žemaugių, gyslotų arklių ir pralėkė pro kareivius, tarp kareivių ir už kareivių.

GORIS sutrimitavo sustoti, ir A ir B eskadronai, sulaukę pavargusių arklius, apsisuko ir susirikiovo niūrioje kalvos atkalnėje. Žemiau jų indėnai pakrikai lėkė prie upės. Vienintelis mėlynųjų uniformų trofėjas buvo ant žemės tįsąs šajėnas su perskelta galva, kurį gaubė gailėstinga prieblanda.

Merėjus, dukart išleidęs šovinius iš savo revolverio ir vis dar spaudęs jį prakaituotoje rankoje, pamėjo kapitoniui Uintui ir riktelėjo, kad jis paimtų savo eskadroną ir prie upės pavytų indėnus. Raitija išsiskleidė, ir mėlynieji raitininkai, kimiai šaukdami, ištraukę kardus, pasileido prie kranto. Eiliniai Harlingas ir Defrėjus atsilikę — vienas spaudė persautą petį, kitas — ranką, sulaužytą karo kuokos smūgio.

Kai raitija nusileido į žemumą, indėnai jau kėlėsi per upę. Abiejų eskadronų arklių kanopos akimirksniu su-

trypė krūmokšnius, bet klimpo į smiltingą upės dugną. Nuvargę žirgai, nualsinti ilgo dienos žygio, tik lengvarisčia galėjo bėgti ir sunkiai, kniubdami, krapštėsi į aukštą krantą. Tuo tarpu šajėnai, kurių žirgai prieš ataką suskubo pailsėti, kelis kartus šovė į raitiją, nulėkė paaukštupiu ir vėl persikėlė per upę, priešingame krante palikę purvinus ir nusikamavusius kareivius.

Jau artėjo naktis. Už kalvos vis dar raudonavo dangus. Kareiviai nusėdo ir, stovėdami prie sunkiai alsuojančių arklių, žiūrėjo, kaip šajėnai žąsele grįžo į stovyklą, kur buvo jų moterys ir vaikai.

Uintas, droviai šypsodamas, tyliai tarė Merėjui:

— Aš kadaise esu matęs lapę, kuri viliojo medžiotoją nuo olos su vaikučiais. — Reikėjo įsiveržti į stovyklą, — tarė Merėjus. — Jie būtų grįžę, jeigu mes būtume pagrobę moteris ir vaikus. Kitą kartą būsiu protingesnis.

— Jau Darlingtono jų žirgai buvo vos gyvi, o vis dėlto jie mus aplenkė.

— Daugiau lenktynių nebebūs, — atsakė Merėjus.

Paskui, pagirdę arklius, eskadronai vėl persikėlė per upę ir išsidėstė per pusmylį nuo kalvos žemiau patėkmiui. Šeši vyrai buvo sužeisti, bet nerimtai, ir visi jie galėjo sėdėti balne. Eilinis Temporas, vidutinio amžiaus žmogus, išstarnavęs ligoninės sanitaru visą Šiaurės ir Pietų karą, kaip mokėdamas perrišo žaizdas. Šis stambus, barzdotas vyras moteriškai švelniai elgėsi su sužeistaisiais ir netgi nesiskundė, jog nėra geresnės šviesos kaip postovio lauzas.

Kol kareiviai valgė, Merėjus ir Uintas šuoliu nuėjo prie kalvos. Šajėnų laužų dengė gūbrio kraštas, bet rausva pašvaistė veduokle kilo viršum kalvos, suteikdama jai fantastinę mažo, rūkstančio ugniakalnio išvaizdą.

— Matyt, jie nė kiek nesibaimina, — tarė Merėjus.

— Atsargų jie negali turėti, — pastebėjo Uintas. — Rodos Mailsas tikra to žodžio prasme juos badu marino.

— Ne maistas svarbu, o vanduo. Juk jie gali valgyti savo arklius.

— Ką jūs! Indėnai arklių nevalgo, — paprieštaravo Uintas.

— Nevalgo? Šuns kariai valgys. Jie pažeis bet kokį tabu, kad tik nepasiduotų.

— Nemalonus darbas, — tarė Uintas. — Ar mes šiandien ten įeisime?

— Reikėtų. Ginklų pas

juos tikriausiai nedaug — keletas pistoletų, gal būt, vienas kitas karabinas. Kai juos pristatė į Teritoriją, jie teturėjo vos keletą šimtų šovinių. Jais ilgai nešaudys.

— Gal būt, jie ir nešaudys, — tarė Uintas. — Tas senis nekvailas.

Merėjus tarė: — Aš neprivalėjau šauti į jį. Aš nebesusivaldžiau.

— Aš ne apie tai galvoju. — Jūs galite, trauk visą velniai, galvoti visa, kas jums patinka, — tarė Merėjus.

— Gerai. Bet aš visai ne tai galvoju. Aš suprantu, jog galima netekti kantrybės su tokiu žmogum.

— O jūs niekad neprarandate kantrybės?

— Pasitaiko. Jums reikia išsimiegoti. Jeigu aš miegočiau tiek mažą, kiek jūs...

— Nutilkite! — suriko Merėjus.

Jie nuėjo toliau, visiškai tylėdami. Uinto lūpos susičiaupė plonu siūleliu. Pagaliau Merėjus tarė:

— Atleiskite, Uintai.

— Gerai. Nekalbėkim apie tai.

Jie grįžo prie postovio. Uintas nusėdo nuo arklio ir nuėjo, netaręs Merėjui nė žodžio, o šis atsigulė prie laužo ir ėmė kimšti pypkę. Priėjo leitenantas Frilendas ir sustojo prie jo.

— Ser.

— Ko gi? — paklausė Merėjus.

— Ką įsakysite nakčiai?

— Miegosim, — atsakė Merėjus. — Daugiau nieko.

Pastatykite sargybinius prie arklių ir išsiųskite piketus apsupti kalvą. Keisti kas dvi valandos. Jeigu kas mėgins prasigauti prie vandens, šaudyti.

Leitenantas linktelėjo, bet vis tebestūksojo vietoje.

— Daugiau nieko, — pakartojo Merėjus, — ir patys pamiegokite.

Kapitonas atsigulė aukštelininkas ir ėmė žiūrėti į dangų. Šiandien jis nieko nebuvo valgęs: neturėjo apetito. Jis gulėjo ir žiūrėjo į juodą padangę, kuria šliaužiojo laužų atšvaistės. Tą minutę jis turėjo du stiprius troškimus: išgertuvių ir moters artumo. Bet kokio gėrimo ir bet kokios moters, kad ir kokios nors skvo iš stovyklos ant kalvos viršūnės. Jis buvo nevedęs, ir nebuvo jokios misis Merėj, kad pasvajotų apie sugrįžimą pas ją; o štai misis Uint buvo, tik nežinia, ar Uintas ją prisimindavo.

Netrukus Merėjus užmigo. Tai buvo pirmas gilus miegas po trijų naktų.

Jis pabudo, ant savo veido pajutęs šaltus lietaus lašus, ir išvydo žemą, švininį dangų. Naktį kažkas jį užklojo antklode; jis nūmetė ją ir sunkiai pakilo. Jo kojos pušnyse išbrinko ir nutirpo, ir pirmieji žingsniai buvo tikra kančia. Jis žvilgterėjo į laikrodį, — buvo be kelių minu-

čių penkios. Kareiviai, įsisu- pę į antklodes, gulėjo aplink užgesusius laužus, o iš tolo, nuo kalno papėdės, sklido kurtus kanopų bilsojimas.

Kniubdamas, jis nuėjo ieškoti Uinto. Kai kuriuos kareivius pažadino lietus; jis sunkiai stojo ant kojų ir tempėsi prieš Merėjį. Jis susirado Uintą ir ėmė purtyti jį už peties.

— Kelkitės, — tarė jis. — Aš noriu ten įeiti prieš švintant.

Uintas atsistojo ir pradėjo rankomis glostyti plaukus. Jo barzda ataugo, veidas sukrito ir paseno.

— Kur? — paklausė jis kimiai.

Merėjus linkterėjo į kalvą. Jis tikėjosi, jog Uintas pri-tars jo sprendimui; jam buvo baisu. Jeigu Uintas sutiktų su juo, būtų ne taip baisu.

Uintas vis tebeglostė plaukus. — Pėstininkai priartės iš Dodž-sičio, — tarė jis. — O lig tol mes galime sulaikyti indėnus.

— Aš noriu baigti šį reikalą, — tarė Merėjus.

— Vakar jūs buvote kitokios nuomonės.

— O šiandien tokios, — atsakė Merėjus.

Lietus stiprėjo. Uintas užsidėjo šlapią skrybėlę ir tarė: — Įsakinėkite.

Merėjus gūžtelėjo pečiais.

— Pakelkite vyrus, — tarė jis. — Mes eisime pėstininkų rikiuotėje. Taip bus lengviau.

— Aš nemėgstu pėsčių raitininkų.

— O aš nemėgstu užmuštų.

Merėjus nuėjo. Jis susirado Kelį, kuris mėgino įkurti užgesusį laužą. — Kaip ten viršuj, seržante? — paklausė jis, linkčiodamas kalvos link.

— Ramu.

— Mes eisime pėstininkų rikiuotėje. Žadinkite vyrus ir atšaukite piketus.

— Klausau, ser.

— Ir kad man neužmušintų, — pridūrė Merėjus. — Praneškite tai visiems. Ten pilna skvo ir vaikų.

— Rodos, jie kasa tranšėjas, ser.

— Jūs tai, kas jums rodo-si, praneškite tada, kada jus paklausa, seržante.

A ir B eskadronai, pėsti ir išsiskleidę reta šaulių vilnimi, pradėjo lėtai pulti lietui lyjant. Jie pusmėnuliu apsupo kalvos papėdę ir jau ėmė lipti į atkalnę, o indėnai vis dar nerodė jokio gyvybės ženklų. Pilką brėkšmės prieblandą pakeitė rytmečio šviesa; kareiviai jau buvo pusiaukelėje ligi kalvos viršūnės, ir Merėjui ėmė rodytis, kad jie įėj į šajėnų stovyklą, indėnams nepalaidus nė vieno šūvio.

Čia jis suprato, jog šajėnai iš tikrųjų iškasę tranšėjas. Jis pamatė, kaip vienas šajėnas pakilo visu ūgiu, — tik vėliau jis nusprendė, jog

tai būta Mažojo Vilko. Ug-nis, paleista iš šajėnų tranšė-jų, sumaišė mėlynųjų unifor-mų gretas. Indėnai tikriaus-iai maža turėjo šovinių, ka-dangi išleido tik vieną salvę, bet raitininkai apsisuko ir pasileido atgal prie kalvos papėdės, ant drėgnos žolės palikę kelis mėlynus kupus-tus. Kareiviai bėgo atsišau-dydami, o Merėjus, siautin-gai keikdamas, bandė nors bet kaip surinkti suardytas gretas. Bet užpakalyje, ant kalvos viršūnės, indėnų ne-buvo matyti — išskyrus vie-ną, kuris sėdėjo ant tranšė-jos krašto ir ramiai rūkė pypkę.

Kareiviai sugulė žolėje prie kalvos papėdės, o Merė-jus, sunkiai žengdamas, nu-ėjo išilgai vilnies skaičiuoti savo nuostolių. Uintas, kuris buvo nepaliestas, nenuleido akių nuo Merėjaus, ir tik vie-ną kartą žvilgterėjo viršun, į kalvos atkalnę, kur žolėje vis dar buvo matyti nejudą, mėlyni kupstai.

— Frilendas ten, — tarė jis Merėjui.

Merėjus linkterėjo ir nuė-jo toliau. Jam trūko Kelio ir penkių eilinių. Sužeistų buvo ne mažiau kaip trisdešimt. Žvalgas Džeskis gulėjo su persauta galva; jo kūnas, ap-vilkta elnių odomis, buvo vos matomas iš aukštos žo-lės. Arapachas, žmogus Vai-duoklis, su perskrota krūti-ne, bandė atkalne nušliaužti žemyn. Leitenantas Getlou pribėgo ir padėjo jam nusi-leisti. Jis liko gulėti lietuje ir užtraukė graužią dainą, ku-rios niekas aplinkui nesupra-to. Po kelių minučių jis mirė.

Merėjus priėjo prie Uinto ir sušnibždėjo: — O velnias! Nėkaltinkite manęs dėl Fri-lendo mirties.

— Visi mes kalti, — švel-niai atsakė Uintas.

— Jie norėjo grįžti namo, — tarė Merėjus. — Koks vel-nias, juk jie tik to tenorėjo.

— Žinau. Ką jūs galvoja-te daryti?

— Vėl pulti, — nuilstamai atsakė Merėjus.

Sužeistiesiems padėjo pa-siekti stovyklą, o likusieji vėl išsiskleidė vilnim. Šį kartą jie šliaužė šlapią žolę, bet vis jiems nepavyko pakilti aukš-čiau kaip ligi pusės kalvos. Tada jie sugulė; kai tik pa-sirodydavo indėno galva, jie šaudavo, bet šajėnai tol ne-atsakė, kol kareiviai nemėgi-no slinkti į priekį.

Taip praėjo rytas, o vidur-dienį lietus liovėsi, ir kaitri sieros spalvos saulė pažvelgė iš už debesų. Nuo žolės kilo garai, upė, pakilusi beveik per futą, rangėsi kaip tingiai šliaužianti raudona angis. Merėjus įsakė trauktis.

Kareiviai suvalgė neliečia-mos atsargos likučius ir, gulėdami žolėje, džiovoosi prieš saulę. Merėjus išsitie-sė, pasidėjęs po galva bal-ną ir nosine prisidengęs akis; taip buvo labai patogų, ir jis

galėjo kelion blaškyti vis atsiduoti kar mui ir vėsau virš prerijų, čiai ulbėdam tės atvašyno šokinėjo ant kojotas, o per ilgai siūbavo

Uintas at-rėjaus ir pa kopsime į vi-

Merėjus Paskui pakil sineį ir atidž Uintą.

— Nežina — Su fur haubica, — tas.

Merėjus g — Aš mani geriau, — ta

— Tai ne

Uintas. — vis vien kan

— Man i to norėjo.

— Tai tod — Negahu do, — tarė

palauksime ateiti ir kar sičio.

Nei furgo neatvažiavo keš ligi šeš siuntė serža

Hėnesį suži nepaklydo k disin Lodž

lingtono. Ta tē raportą

neriui ir įsa su juo Henē tiks furgoni

valėjo grįžt pabaigą Me

— Jeigu te, paguldyl

į furgonus i

į Kolduoter ne, ten priv

jas.

— O jeigu klausė Gitis

— Vykite rė Merėjus.

Jis pasto kaip abu rē brenda per

paskui grįž Popietinis

kareivius b sklaidė sielv

šį po rytin

Bet jie jau sumažintu č

liai užmuš susilpnino č

pėdę saugo šajėnai nes

jose, nei pr nemėgino p

Merėjus j jimus apie

nos Kelio di gurguoles, v

prerijas. T santykis b

tačiau jis ak džių gurg

nors pateku ir beviltišk

atsidūrė Ma tauta. Apgu

dvigubai s juos; sekan

to iš Dodž-

galėjo kelioms minutėms išblaškyti visas savo mintis, atsiduoti karštos saulės jūmū ir vėsiaus vėjo, lekiančio virš prerijų, malonei. Paukščiai ulbėdami kilo iš pakrantės atvašyno, o jų šešėliai šokinėjo ant žemės. Prabėgo kojotas, o paskui ji smarkiai, ilgai siūbavo žolė.

Uintas atsisėdo šalia Merėjaus ir paklausė: — Vėl kopsime į viršų, kapitone?

Merėjus ilgai neatsakė. Paskui pakilo, sulaukęs nosinę ir atidžiai pasižiūrėjo į Uintą.

— Nežinau, — tarė jis.

— Su furgonais atvažiuos haubica, — pastebėjo Uintas.

Merėjus gužtelėjo pečiais: — Aš maniau, kad taip bus geriau, — tarė jis.

— Tai nesvarbu, — tarė Uintas. — Jie ten, viršuje, vis vien kaip negyvi.

— Man rodosi, jie patys to norėjo.

— Tai todėl ir nesvarbu.

— Negali užmiršti Frilendo, — tarė Merėjus. — Mes palauksime haubicos. Privalo ateiti ir kariuomenė iš Dodž-sičio.

Nei furgonai, nei haubicos neatvažiuo. Merėjus, išlaukęs ligi šešių valandų, pasiuntė seržantą Gitį ir eilinį Hėnesį sužinoti, ar gurguolė nepaklydo kur nors tarp Medisin Lodž Riverio ir Darlingtono. Taip pat jis pasiuntė raportą pulkininkui Mizneriui ir įsakė Gičiui pasiūsti su juo Hėnesį, kai tik jie sutiks furgonus. Seržantas privaldė grįžti su furgonais. Į pabaigą Merėjus tarė Gičiui:

— Jeigu jūs mūsų nerasite, paguldysite sužeistuosius į furgonus ir pristatysite juos į Kolduoterį. Mano nuomone, ten privalo būti gydytojas.

— O jeigu nerasiu? — paklausė Gitis.

— Vykite, seržante, — tarė Merėjus.

Jis pastovėjo žiūrėdamas, kaip abu raitininkai briste breną per patvinsią upę, paskui grįžo prie skadronų. Popietinis poilsis pagyvino kareivius bei arklius ir išsklaidė sielvartą, viešpatavusį po rytinio nepasisekimo. Bet jie jau trečia diena mito sumažintu daviniu, o nuostoliai užmuštais ir sužeistais susilpnino dalinį. Kalvos papėdė saugojo piketai, tačiau šajėnai nesirodė nei tranšėjose, nei prie ložementų ir nemėgino prasiveržti.

Merėjus prisiminė pasakojimus apie būtašias Oregono Kelio dienas ir pirmąsias gurguoles, važiuojančias per prerijas. Tais laikais jėgų santykis buvo atvirščias, tačiau jis abejojo, kad nausėdžių gurguolė būtų kada nors patekusį į tokią blogą ir beviltišką padėtį, kokioje atsidūrė Mažasis Vilkas ir jo tauta. Apgulti kariuomenės, dvigubai skaltlingesnės už juos; sekami dalinio, pasiusyto iš Dodž-sičio, kad galuti-

nai atkirstų jiems kelią į šiaurę; iš visų pusių apsupti kariškų postų ir fortų tinklo, — jie iš milijono neturėjo nė vienos galimybės, kad kas nors prasiverš. Šykšti į kelionę pasiimta maisto atsarga tikriausiai jau suvalgyta; anksčiau ar vėliau jie išleis paskutinius šovinius, o nuolatinės lenkty-nės išsems jėgas ir arkliams, ir raiteliams. Jis girdėjo, jog šajėnų vaikai nuo ketverių metų amžiaus jodinėja raiti; pereitą naktį jis buvo liudininkas tokio jojinimo meistriškumo, kokio nė įsivaizduoti sau negalėjo, bet kartu jis žinojo, kad nė vienas raitelis negali išverti, įdomas valanda iš valandos, diena iš dienos. Tai juos užmuš, net jeigu jie ir paspruks; o jis netikėjo, kad jiems pavyks pasprukti.

Jis tarė Uintui: — Leiskite vyrams pailsėti. Kariuomenė iš Dodž-sičio, — o, galbūt, ir haubica, — bus čia ryt rytą.

— Jie gali nakčia pasprukti.

— Gali, — sutiko Merėjus. — Aš pastatysiu piketus visai nakčiai.

— Aš norėčiau išsiųsti sužeistuosius pas gydytoją. Jiems sunku, o dar tokia kaitra.

— Furgonai atvyks ryte, — tarė Merėjus.

— Tikiuosi.

Tą naktį Merėjus irgi miegojo. Nuostabu, kaip greitai jis nurimo, kai galutinai įtikino save, kad šajėnai pasmerkti — tartum ši mintis būtų buvęs laivas, nuleistas ant upės, kuri savo tėkmėje nešė visų žmonių likimą.

Jam visada buvo sunku žodžiais išreikšti savo betarpiškus pojūčius ir netgi mintis, bet jam vaidenosi, kad jo paties likimas pasibaisėtinau glaudžiai susijęs su mažo šajėnų kaimo lemtimi. Jie buvo gyvas laisvės simbolis, o jis — vergijos įkūnijimas. Bet jis atsisakė nuo kovos ir net nesigalėjo to. Jis buvo samdinyš, apvilktas uniforma, aprūpintas ginklais, ir savo ranka jis sunaikins jo neaiškios potroškios ir svajones. Jis nesuprato, kur jis neteisus, ir nematė aiškiai, kur jie teisūs, — pusuogiai indėnai, nežina nei įstatymų, nei tvarkos, nei baltojo žmogaus elgesio taisyklių. Bet jis jautė, kad, sunaikinęs juos, jis numarins savyje paskutinius sąžinės likučius. Jis galės tada pasakyti, kaip sakė velionis seržantas Kelis:

— Moka gerai, o esti ir blogesnio darbo.

Taigi, jis miegojo beveik ligi pusiauakčio, kol jį pažadino šūvių pokšėjimas, sklindąs nuo kalvos papėdės. Kai jis galutinai atitoko tarp sambrūzdžio raitininkų, puolusių balnoti žirgus, jis išgirdo didingą tūkstančio kano-pų bildėjimo simfoniją.

— Trimitininke! — susuko jis. — Trimitininke!

Bet ženklą "Balnok!" nereikėjo. Žmonės jau šoko ant arklių, ir jauni leitenantai tęsiamai rėkavo komandas. Atlėkė piketai, ir seržantai pakniopstom ritosi nuo žirgų, raportuodami:

— Laužus kūreno ir savo velniškas dainas dainavo, ser. Tiesiai kaip perkūnas iš giedro dangaus!

— Tempor! — riktelėjo Merėjus. — Paimk dar ką nors ir lik prie sužeistųjų. Gitis jus rytoj paims! Kapitone Uintai, veskite!

Jie nulėkė į tamsą, tolstančio šajėnų žirgų tapsėjimo į kandin. Indėnai pakilo iš vietos taip, kad kalva priden-gusi juos nuo raitijos, ir kol Uintas apjojo ją siauru pakraščio žemės rėželiu, tapsėjimas darėsi vis kurtesnis ir pagaliau beveik apmirė tolu-moje.

Staiga Uintas įsakė sustoti. Merėjus nujojo pro glaudžias kriokiančių ir piestu stojančių arklių gretas; kai prijėjo prie voros priešakio, pamatė, jog Uintas nusėdo nuo žirgo ir pasilenkė ties kažkuo, guliniu ant žemės.

— Kas atsitiko? — paklausė Merėjus.

Uintas atsitiesė, ant rankų laikydamas indėnų kūdikį. Tai buvo penkerių metų amžiaus berniukas, negyvas, su persautu kaklu. Jo veidas buvo apskritas, išsišovusiais skruostų kaulais, juodos akys plačiai atmerktos.

Gordonas, vienas iš piketininkų, prasiskverbė į priekį ir kaip kaltas tarė:

— Tai, tur būt, mano darbas, ser. Aš šaudžiau į juos. Tamsoje nieko nebuvo galima atskirti. Aš akiai paleidau neletą šūvių.

— Taip ir reikėjo, — ramiai tarė Uintas.

— Negyvas, — pastebėjo Merėjus.

— Aš manau, jį reikia palaidoti.

— Mūsiškiai guli ten, ant kalvos — jų nelaidojo.

— Aš manau, jį reikia palaidoti, — pasakė Uintas.

Merėjus atidžiai pasižiūrėjo į jį, paskui lėtai linkterėjo galvą. Keli kareiviai nusėdo ir tylėdami peiliais ėmė kasti kapą. Jie išrausė jį nelabai gilų — viso apie dviejų futų. Kažkas į kasančių tarpą įmetė antklodę. Uintas įvyniojo indėnų berniuką ir padėjo jį į negilų kapą.

— Tai visai be reikalo, — pasigirdo kažkieno balsas, — kojotai vis tiek pajus.

— Jie pajus, nors tu užkask ir per dešimt futų, — tarė kitas balsas.

Kapą užbėrė žemėmis ir

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. Kl. 4989
Rezidenc. Midway 9352

sutrypė pušnimis. Kažkas iš tamosos pajuokiamai nutęsė:

— Ar nesukalbėtute maldos, kapitone?

Merėjus riktelėjo: — Užčiaupk srėbtuvę, o jei ne, tai aš tau ją amžinai užčiaupsi!

— Nesvarbu, — tarė Uintas, vos šypsodamasis plonomis lūpomis. — Jis buvo nekrikštytas. Nekrikščionių vaikas. Taigi, tatai nesvarbu.

Jie vėl sėdo į balnus. Šajėnų arklių tapsėjimas seniai apmirė naktyje, ir, kadangi dabar jau nebuvo reikalo vyti arklių, dalinys išlėto nujojo į šiaurę.

— o —

Vašingtono Intermedija

Tuo metu pulkininkas Mizneris telegrafu į Vašingtoną pasiuntė smulkų raportą karo ministerijai. Iš savo pusės agentas Mailsas apie įvykius Darlingtone pranešė Indėnų Zinybai. Uiljamas Nikolsonas, Indėnų Reikalų Valdybos įgaliotinis Laurensė, Kanzaso valstijoje, išsiuntė gana platų pranešimą vidaus reikalų ministerijai. Be to, jis raštu įspėjo agentą Mailsą, kad tas nedarytų jokių pareiškimų reporteriams.

Miznerio raportas, papildytas daugybe prierasų ir keletu pastabų, galų gale pasiekė Uiljamo Tekumsės Šermano namų rūšį.

Vyriausias Jungtinių Amerikos Valstijų armijų vadas labai mylėjo vaikus. Taip mylėjo, kad jo vardas tapo atlaudaus ir švelnaus tėvo sinonimu. Kiekvieną kartą, kai reporteris pereinavo per vidujinius Šermano apartamentus, kad nusileistų į popieriais užverstą rūšį, atstojantį generolui kabinetą ir priimamąjį, jis turėdavo daug medžiagos pastaboms. Ne kartą atsitikdavo, kad čia pat krykštaudavo du trys vaikai, trukdydami vyriausiajam vadui dirbti. Ir reporteris tardavo sau:

"Dieve mano! Nejaugi tai tas pats žmogus, kuris žengė garbės (ir naikinimo) keliu

per Džordžiją?"

Vaikai — tai buvo puiku; geras buvo ir lakoniškas parašas virš laiptų į rūšį, skelbiantis: "Generolo Šermano kabinetas". Visa tai rodė, kad apie šitą žmogų jūs nieko nežinote, išskyrus garsią jo šlovę, kol nesate jo matę namų aplinkoje, šeimos ratelyje.

Štai šitame rūsyje, šilta, gaivų ankstyvo rudens rytą, generolas Šermanas perskaitė pulkininko Miznerio raportą. Raportas atėjo kaip pats paprasčiausias popierius kartu su glėbiu kitų pranešimų, bylojančių apie kariuomenės kilnojimąsi prerijose: apačiai bruzda, pietuose komandiniai įvykdė du užpuolimus, girtas indėnas iš Pradurtų Nosių padermės užmušė baltąjį, ir jo pavymui pasiųstas eskadronas raitininkų. Šermanas apmaudingai palingavo galvą: visas eskadronas, kad sugautų vieną girtą indėną! Majoras Džemsas T. Fridriksas su pasipiktinimu pranešė apie kontrabandininkų gaują, kuri gabeną į Vakarų Virginiją tūkstančius galionų viski. "Kaip gali armija, — klausė jis, — palaikyti nors įstatymo ir tvarkos regimybę, jeigu tiems šunsnukiams leidžiama atvirai pardavinėti savo pasaldintą spiritą?"

(Bus daugiau)

Vištos ir Kiaušiniai

Šviežios vištos, žąsų, taipgi švieži kiaušiniai pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Žakietus, Skraistes ir Kalnierių

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

ir

750 Yonge St.

Telefonas: RA. 8971

JEI NORIT SUŽINOTI, KAS DEDASI TARYBŲ SAJUNGOJE

TORONTO. — Šiomis dienomis sugrįžo iš Tarybų Sąjungos penki Kanados unijistai, kurie išbuvo tenai visą mėnesį ir aplankė 50 fabrikų, daugelį farmų, stebėjo namų statybą, apžiūrėjo medikales ir kultūrinės įstaigas. Jie jau matė, kaip visi Tarybų Sąjungos žmonės rengiasi praveisti dar vieną penkmetį planą pirma laiko.

Si unijistų delegacija matė žmogaus sukurtą jūrą Tsimlianskaja, plaukiojo Volgos - Dono kanalu.

Jie kalbėjosi su unijistais, dirbtuvių direktoriais, gydy-

tojais, inžinieriais, kolektyvų farmeriais — dirbtuvėse, jų namuose, kasyklose. Jie matė miško kirtėjus prie darbo, siuvėjus prie siuvamųjų mašinų, kolektyviečius prie traktorių ir t. t.

Jeigu kas gali sakyti, kad yra matęs Tarybų Sąjungą ir jos gyvenimą savo akimis, tai šie delegatai stovi pirmoj eilėj.

Si unijistų delegacija išduos raportą masiniame mitinge Massey Hall, sekmadienį, spalio 12 dieną, 8 valandą vakaro. Be jų, dar kalbės Dyson Carter, kuris pasakos apie du svarbius atradimus Tarybų Sąjungoje.

Taigi, jeigu norite sužinoti tiesą apie Tarybų Sąjungą, nueikite į šį mitingą ir pasiklausykite žmonių, kurie visą mėnesį praleido Tarybų Sąjungoje ir stebėjo jos gyvenimą.

Nėra dišesnės gėdos žmogui būti apgautu. Šiandien išnaudotojai deda didžiausias pastangas apmulkinti darbo žmones ir panaudoti juos savo biuriems interesams. Geriausias būdas apsaugoti nuo to, tai žinoti tiesą. Tad visi darbo žmonės raginami pasiklausyti darbo

žmonių, kurie matė ir girdėjo, kurie kalbėjosi ir diskutavo akis į akį su žmonėmis, kurie valdo ir budavoja tą šalį, prieš kurią šiandien visos kapitalo priemonės atsuktos.

Torontietis

Pagerbė Draugus P. ir A. Gaizauskus

TORONTO. — Pereitą šeštadienį buvo surengta graži partija pagerbimui Prano ir Anastazijos Gaizauskų, kuriems šiomis dienomis sukako 35 metai kaip jie vedė. Partiją surengė jų draugai ir vaikai.

Partija įvyko Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos svetainėje. Buvo didelė ir draugiška. Dalyvavo virš 100 žmonių. Jubilicjantai buvo apdovanoti gražiomis dovanomis.

Gaizauskai yra seni Toronto gyventojai ir plačiai žinomi. Ypatingai torontiečiai turi daug reikalų su Pranu, kurs yra siuvėjas vyrų ir moteriškų drabužių.

Tarp svečių buvo dvi poros iš Rochesterio: Malinauskai ir Baltakiai.

Report.

Sveikina Kanadiečius Su L. B. Sukaktuvėm

Draugas A. Bimba, vienas iš Jungtinių Valstijų pažangių lietuvių lyderių ir Laisvės redaktorių, pastabose Laisvėje rašo:

"Kanados pažangioji lietuvių bendruomenė turi kuomi pasididžiuoti. Rugsėjo 22

Išmokit šokti

Trumpu laiku visokius šokius. \$6.00 į mėnesį

Nuolaida dėl grupių ir organizacijų, kurios nori, kad jų nariai išmokytų socialius šokius teisingai. Mēs galime geriausiai patenkinti pamokomis ir mokesčiu.

"Hall To Let"

MATSUO DANCE STUDIO

Canadian Dance Teachers Ass'n

1331-A Dundas St. W.
LO. 3370 Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištrina akių nervus, nuo kurių pašalina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

dieną ji minės svarbią sukaktį. Liaudies Balsui sueis lygiai dvidešimt metų. Džiugu ir mums. Karščiausiai sveikiname visus liaudiečius.

"Nelengva buvo mūsų draugams laikraštį įkurti ir išlaikyti. Nedaug mes jiems tegalėjom padėti. Ši sukaktis yra jų ryžto ir pastangų sukaktis.

"Tūkstančiai Kanados lietuvių Liaudies Balsą skaito ir myli. Tai parodo teikiama medžiaginė ir moralinė parama.

"Iš gilumos širdies veliname Liaudies Balsui klestėjimo ir pasisekimo garbingoje kovoje už taiką, laisvę ir žmoniškumą.

KIEK ŽMOGUS TURI GERTI VANDENS

(Atkelta nuo 9 pusl.)
Tačiau, vartojant šiuos stimuluojančius gėrimus, dažnai pasitaiko, kad žmogus gauna vidurių skausmą, kaip sakoma, "kremps".

Vienai ar kitaip kalbant, niekas negali natūralio vandens pavaduoti: niekas negali jo atstovauti pareigų atlikime iš sveikatos atžvilgio.

Su vaisių sultimis

O štai yra gera priemonė, kaip galima daugiau vandens išgerti, vartojant sekamųjų vaisių sunką, arba sultis: orindžių, painapel, greipfrūt ir obuolių.

Šių vaisių sultys suteikia gerą skonį, kada įmaišai vie-

Constancia Lambert, Kanados francūzų dainininkė, kurią galima girdėti ant Kanados radio sekmadieniais nuo 8 val. vakaro.

na trečdali sulčių į du trečdalius vandens.

Tokiu būdu padarysi dvigubą savo sveikatai naudą — sultys duoda šarmiškų medžiagų (alkali) ir vitamino C; o vanduo atskiedžia ne tik tuoju suvalgytą maistą, bet ir tuos valgių palaikus, kurie jau yra užsilikę ir sukietėję vidurių sistemoje.

Ir štai ką yra pasakęs daktaras R. A. Riggs:

"Mes gyvename tekančiame vandenyje; tai vadinamas cirkuliacija (apytaka). Ir mes mirštame, kada jis sustoja tekėjęs".

Toliau dr. Riggs sako: "Jeigu tu sveri 150 svarų, tai 112 svarų tavo svorio yra vanduo".

K. Depsas

Pranešimai

Toronto. Ont.

Susirinkimas

LLD 162 kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 28 d., 2 val. po piet, lietuvių salėj, 160 Claremont St.

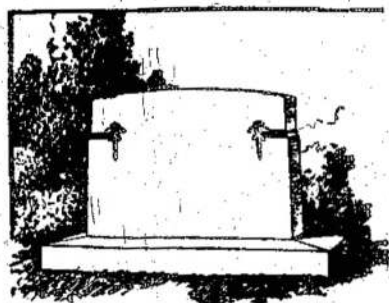
Prašome visus narius atsilankyti ir dalyvauti susirinkime. Labai svarbu ir būtina.

Valdyba

Tel.: Res. 526-134

Bus. 526-752

DISTINCTIVE MEMORIALS

MADE
TO
ORDER

Reasonable

M. C. Delande

927 Main St.

Winnipeg

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taigi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus paruoodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota

Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto

Elora Flower Shop

72 Lippincott St.

RA. 5459

630 Queen St. W.

PL. 4183

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms
ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telef.: LO. 3691 arba OR. 4175

ATLANTIC CITY BEDDING

& UPHOLSTERING COMPANY

Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Aproxavimas Nemokamas

899 Bloor St. W. Lombard 1438

prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO